

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO VANJSKE TRGOVINE
I EKONOMSKIH ODNOSA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ ТРГОВИНЕ
И ЕКОНОМСКИХ ОДНОСА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FOREIGN TRADE AND ECONOMIC RELATIONS

**Analiza
vanjskotrgovinske
razmjene
Bosne i Hercegovine**

2018

Sarajevo, januar 2019. godine

SADRŽAJ

UVODNE NAPOMENE	3
1. ROBNA RAZMJENA BOSNE I HERCEGOVINE	4
2. STRUKTURA ROBNE RAZMJENE PO ROBAMA	5
2.1 ROBNA RAZMJENA POLJOPRIVREDNIH I INDUSTRIJSKIH PROIZVODA	10
3. ROBNA RAZMJENA SA NAJZNAČAJNIJIM PARTNERIMA	11
4. STRUKTURA ROBNE RAZMJENE PO REGIONIMA	14
5. ROBNA RAZMJENA SA ZEMLJAMA EVROPSKE UNIJE.....	15
5.1 ROBNA RAZMJENA SA EU PO TB.....	16
5.2 ROBNA RAZMJENA SA HRVATSKOM.....	18
6. ROBNA RAZMJENA SA POTPISNICAMA SPORAZUMA CEFTA-E	20
6.1 ROBNA RAZMJENA PO ZEMLJAMA – POTPISNICAMA CEFTA-E	21
6.2 ROBNA RAZMJENA SA ZEMLJAMA CEFTA-E PO TARIFNIM BROJEVIMA (TB).....	23
6.3 ROBNA RAZMJENA SA SRBIJOM	25
7. ROBNA RAZMJENA SA POTPISNICAMA SPORAZUMA EFTA-E	28
7.1 ROBNA RAZMJENA PO ZEMLJAMA – POTPISNICAMA EFTA-E	28
7.2 ROBNA RAZMJENA SA ZEMLJAMA EFTA-E PO TARIFNIM BROJEVIMA (TB).....	29
8. ROBNA RAZMJENA BIH SA TURSKOM.....	31
9. ROBNA RAZMJENA BIH U SEKTORU POLJOPRIVREDE.....	34
STATISTIČKI DODATAK.....	38
PRILOG 1.....	39
PRILOG 2.....	40
PRILOG 3.....	41

UVODNE NAPOMENE

U ovom dokumentu su prezentovane detaljne informacije o robnoj razmjeni BiH za 2018. godinu.

- Ukupna robna razmjena Bosne i Hercegovine u 2018. godine iznosila je 31,17 milijardi KM. Vrijednost izvezene robe bila je 11,90 milijardi KM, a vrijednost uvezene robe iznosila je 19,27 milijardi KM, te je zabilježen vanjskotrgovinski deficit od 7,37 milijardi KM. Trgovinski deficit bilježi rast od 3,4% u odnosu na prethodnu godinu.*
- Glavne karakteristike vanjskotrgovinske robne razmjene u 2018. godini bile su povećanje ukupne vanjskotrgovinske razmjene Bosne i Hercegovine (6,6%), rast izvoza (7,6%), rasta uvoza (6%), te rast stope pokrivenosti uvoza izvozom za 1%.*
- Evropska unija je i dalje naš glavni vanjskotrgovinski partner, tako da u ukupnom obimu robne razmjene EU učestvuje sa 65,3%, zatim zemlje potpisnice Sporazuma „CEFTA-e 2006“ učestvuju sa 13,7%, dok ostale zemlje učestvuju sa 21%.*
- Izvoz u EU ostvaruje učešće sa 73% u ukupnom bh izvozu, a uvoz iz zemalja EU učestvuje sa 60,5% u ukupnom bh uvozu. U 2018. godini u odnosu na prethodnu godinu zabilježen je rast ukupne robne razmjene sa EU (7,4%), rast izvoza u EU (10,3%), rast uvoza iz EU (5,3%), zatim rast stope pokrivenosti uvoza izvozom sa EU (3,5%), dok je kod trgovinskog deficita zabilježen pad (7,1%).*
- Izvoz u zemlje CEFTA-e učestvuje sa 16,4% u ukupnom bh izvozu, a uvoz iz zemalja CEFTA-e učestvuje sa 12,1% u ukupnom bh uvozu. U 2018. godini u odnosu na prethodnu godinu zabilježen je rast ukupne robne razmjene sa CEFTA-om (4,1%), rast izvoza u CEFTA-u (8,8%), rast uvoza iz CEFTA-e (0,4%), zatim rast stope pokrivenosti uvoza izvozom sa CEFTA-om (6,4%), dok je kod trgovinskog deficita zabilježen pad (27,9%).*
- Izvoz u ostale zemlje (zemlje koje ne pripadaju grupacijama EU i CEFTA-e) ostvaruje učešće od 10,7% u ukupnom bh izvozu, dok uvoz iz ostalih zemalja u ukupnom bh uvozu učestvuje sa 27,4%.*
- Od glavnih trgovinskih partnera, najveću pokrivenost uvoza izvozom imamo sa: Austrijom od 151,71%, Slovenijom 115,27%, Nizozemskom 99,47%, Hrvatskom 76,42%, Njemačkom 75,8%, Italijom 62,32%, te sa Srbijom 60,45%. Pored ovih zemalja, značajni trgovinski partneri BiH su SAD, Rusija i Kina, međutim pokrivenost uvoza izvozom sa tim zemljama je mala, pa tako sa Rusijom 14,71%, SAD-om je 10,33%, te sa Kinom 2,76%.*
- Bosna i Hercegovina je u 2018. godini najviše izvozila u: Njemačku (1,74 milijarde KM), Hrvatsku (1,46 milijardi KM), Italiju (1,35 milijardi KM), Srbiju (1,25 milijardi KM), Sloveniju (1,06 milijardi KM), Austriju (1,02 milijarde miliona KM), Crnu Goru (401,45 miliona KM), te Tursku (323,22 miliona KM).*
- U posmatranom periodu, Bosna i Hercegovina je najviše uvozila iz: Njemačke (2,30 milijardi KM), Italije (2,17 milijardi KM), Srbije (2,07 milijardi KM), Hrvatske (1,92 milijarde KM), Kine (1,34 milijarde KM), Slovenije (917,00 miliona KM), Rusije (892,39 miliona KM), te Turske (874,32 miliona KM).*

1. ROBNA RAZMJENA BOSNE I HERCEGOVINE

Tabela 1. Uporedni pregled robne razmjene BiH

Mil.KM

OPIS	2014	2015	2016	2017	2018	Prosjek	Index 2018/2017
IZVOZ	8.681,74	8.987,31	9.418,11	11.055,38	11.900,29	10.008,57	107,64
UVOZ	16.199,28	15.851,86	16.161,01	18.185,64	19.270,09	17.133,58	105,96
OBIM	24.881,02	24.839,18	25.579,12	29.241,02	31.170,38	27.142,14	106,60
DEFICIT/SUFICIT	-7.517,54	-6.864,55	-6.742,91	-7.130,26	-7.369,80	-7.125,01	103,36
POKRIVENOST (%)	53,59	56,70	58,28	60,79	61,76	58,22	-

Izvor: Agencija za statistiku BiH

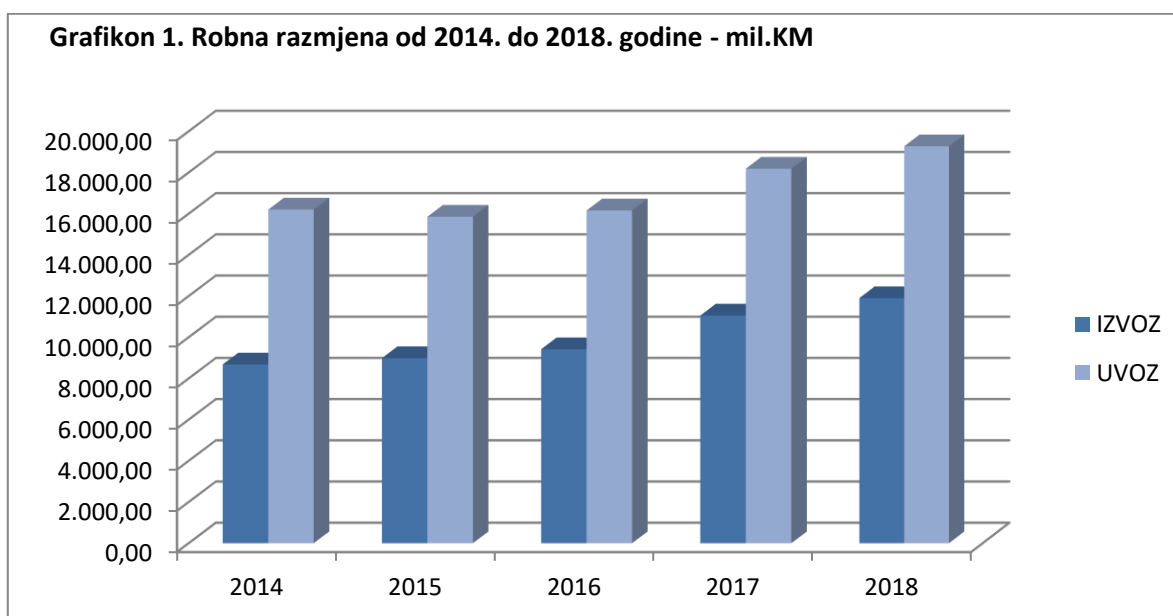
Preliminarni podaci

Posmatrajući period od pet godina, Bosna i Hercegovina bilježi stabilnu stopu rasta ukupne robne razmjene, izvoza, te uvoza.

U 2018. godini u odnosu na prethodnu godinu, izvoz je rastao po većoj stopi od uvoza, što je dovelo da je pokrivenost uvoza izvozom povećana za 1%.

Vanjskotrgovinski deficit Bosne i Hercegovine je i dalje izuzetno visok i u 2018. godini njegova vrijednost iznosi 7,37 milijardi KM, što je za 3,4% više u odnosu na prethodnu godinu. Iako je izvoz rastao po većoj stopi od uvoza, vrijednost uvezene robe je znatno veća od vrijednosti izvezene robe, zbog čega je zabilježen vanjskotrgovinski deficit.

Na grafikonu 1. predstavljeno je kretanje izvoza i uvoza Bosne i Hercegovine od 2014. do 2018. godine.

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

2. STRUKTURA ROBNE RAZMJENE PO ROBAMA

Tabela 2. - Pregled proizvoda sa najvećim izvozom po TB

RB	TB	OPIS	Vrijednost izvoza (mil. KM)					Učešće 2018	Index 2018/2017
			2014	2015	2016	2017	2018		
1	9401	Sjedala	613,58	616,70	656,58	693,14	638,15	5,36%	92
2	2716	Električna energija	308,67	284,43	322,46	462,97	574,04	4,82%	124
3	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	367,78	344,30	247,75	358,23	406,50	3,42%	113
4	4407	Drvo obrađeno po dužini, debljine veće od 6 mm:	291,52	321,32	341,77	360,20	354,97	2,98%	99
5	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi:	223,43	254,60	297,96	332,05	344,26	2,89%	104
6	2704	Koks i polukoks od kamenog uglja, mrkog uglja	125,63	106,73	123,81	215,14	309,99	2,60%	144
7	8544	Izolirana žica, kablovi i ostali izolirani električni vodiči	139,10	189,46	198,76	267,27	309,48	2,60%	116
8	6403	Obuća sa vanjskim đonovima od gume, plastične mase, kože	337,54	307,75	314,14	309,56	298,82	2,51%	97
9	7308	Željezne ili čelične konstrukcije dijelovi konstrukcija	127,19	133,05	170,53	221,58	298,43	2,51%	135
10	6406	Dijelovi obuće	146,87	162,81	193,58	225,35	274,76	2,31%	122
Ukupno (1-10)			2.681,3	2.721,1	2.867,3	3.445,5	3.809,4	32,01%	111
Ostalo			6.000,4	6.266,2	6.550,8	7.609,9	8.090,9	67,99%	106
UKUPNO			8.681,74	8.987,31	9.418,11	11.055,38	11.900,29	100,00%	108

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

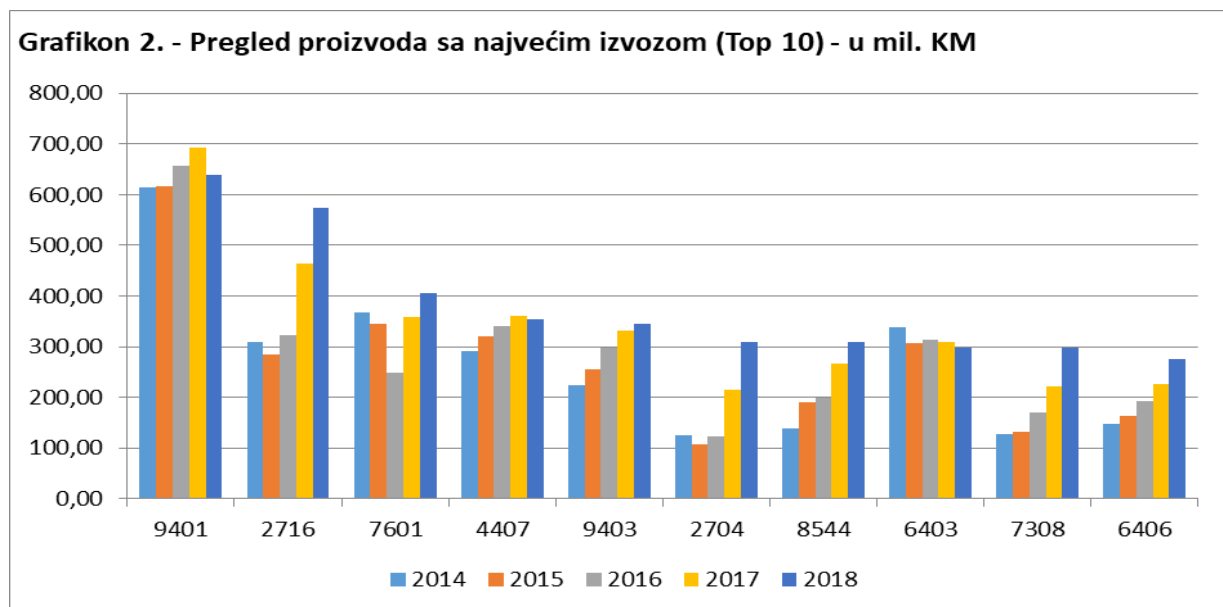
Proizvodi koji su se najviše izvozili u 2018. godini su:

- sjedala (TB 9401) – 638,15 milion KM, ↓8%;
- električna energija (TB 2716) – 574,04 miliona KM, ↑24,0%;
- aluminij u sirovim oblicima (TB 7601) – 406,50 miliona KM, ↑13,5%;
- drvo obrađeno po dužini, debljine veće od 6 mm (TB 4407) – 354,97 miliona KM, ↓1%;
- ostali namještaj i njegovi dijelovi (TB 9403) – 344,26 miliona KM, ↑4%;
- koks i polukoks od kamenog uglja, mrkog uglja ili treseta, aglomerirani ili ne; retortni ugalj (TB 2704) – 309,99 miliona KM, ↑44%;
- izolirana žica, kablovi (TB 8544) – 309,48 miliona KM, ↑16%.

Najveći doprinos na rast bh izvoza, u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu, ima izvoz u:

- Srbiju – koks i polukoks (TB 2704) – 267,62 miliona KM, ↑31,64%;
- Srbiju – električne energije (TB 2716) – 168,55 miliona KM, ↑48,62%;
- Hrvatsku – aluminija u sirovim oblicima (TB 7601) – 136,71 milion KM, ↑44,5%;
- Hrvatsku – električne energije (TB 2716) – 306,68 miliona KM, ↑14%;
- Srbiju – toplo valjana žica (TB 7213) – 98,45 miliona KM, ↑42%.

U 2018. godini zabilježen je izvoz ruda i koncentrata cinka (TB 2608) u Crnu Goru u vrijednosti od 29,92 miliona KM, te izvoz u Italiju sirovog željeza (TB 7201) 14,97 miliona KM, dok u 2017. godini nije bio zabilježen izvoz ovih proizvoda u ove zemlje.

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U periodu od 2014. do 2018. godine zabilježen je rast izvoza ostalog namještaja (TB 9403), zatim izolirane žice, kablova (TB 8544), željeznih ili čeličnih konstrukcija (TB 7308), te dijelova obuće (TB 6406).

Tabela 3. - Pregled proizvoda sa najvećim **uvozom** po TB

RB	TB	OPIS	Vrijednost uvoza (mil. KM)					Učešće 2018	Index 2018/2017
			2014	2015	2016	2017	2018		
1	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih	978,74	835,66	809,27	957,03	1.247,31	6,47%	130
2	8703	Osobni automobili i druga motorna vozila	525,48	548,58	602,40	698,11	769,61	3,99%	110
3	2709	Nafta i ulja dobivena od bitumenskih minerala, sirova:	1.034,43	633,91	537,06	623,47	594,92	3,09%	95
4	2701	Kameni ugalj; briketi i slična kruta goriva od kamenog uglja:	318,25	303,63	251,01	458,40	502,76	2,61%	110
5	3004	Lijekovi	477,22	434,40	446,63	444,24	455,57	2,36%	103
6	4107	Goveđe kože i kože kopitara	184,31	198,04	212,66	214,64	229,35	1,19%	107
7	2711	Naftni plinovi i ostali plinoviti ugljenvodonici:	219,01	207,56	153,93	181,57	204,37	1,06%	113
8	8517	Telefonski aparati	175,98	197,39	202,99	202,48	199,96	1,04%	99
9	2716	Električna energija	89,16	106,37	115,45	317,11	178,90	0,93%	56
10	8704	Motorna vozila za prijevoz robe:	127,29	125,29	121,34	151,41	167,65	0,87%	111
Ukupno (1-10)			4.129,9	3.590,8	3.452,7	4.248,5	4.550,4	23,61%	107
Ostalo			12.069,4	12.261,0	12.708,3	13.937,2	14.719,7	76,39%	106
UKUPNO			16.199,28	15.851,86	16.161,01	18.185,64	19.270,09	100,00%	106

Izvor: Agencija za statistiku BiH

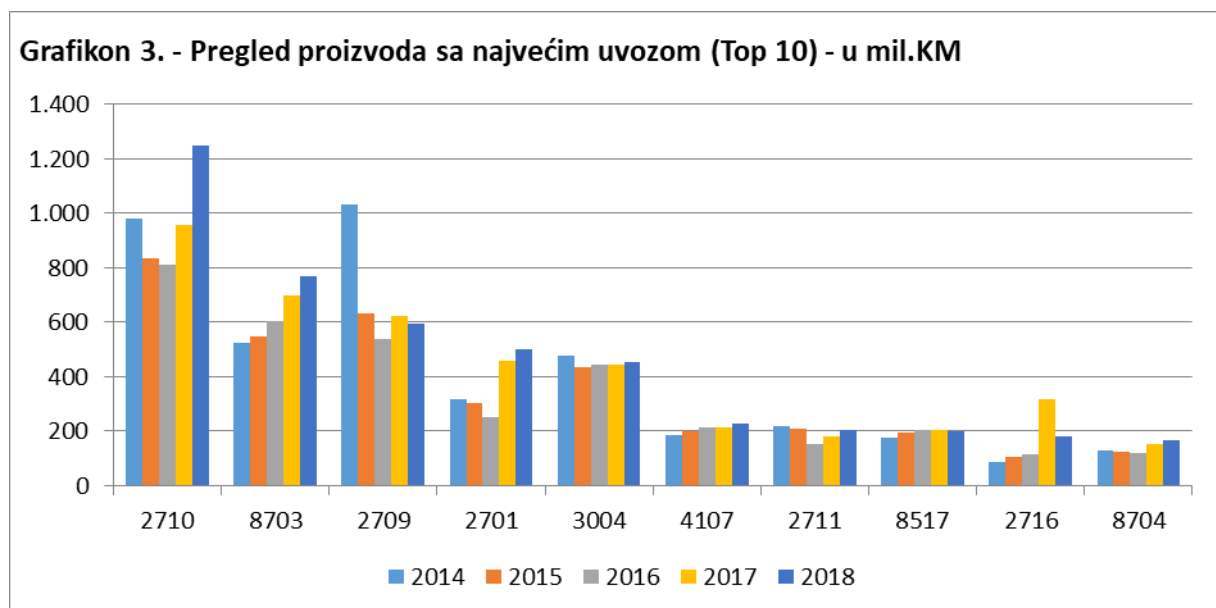
Preliminarni podaci

Proizvodi koji su se najviše uvozili u 2018. godini su:

- naftna ulja, osim sirovih (TB 2710)- 1,25 milijardi KM, ↑30%;
- osobni automobili (TB 8703) – 769,61 milion KM, ↑10%;
- nafta i ulja, sirova (TB 2709) – 594,92 miliona KM, ↓5%;
- kameni ugalj, briketi (TB 2701) – 502,76 miliona KM, ↑10%;
- lijekovi (TB 3004) – 455,57 miliona KM, ↑3%.

Najveći doprinos na rast bh uvoza, u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu, ima uvoz iz:

- Hrvatske - naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) – 631,76 miliona KM, ↑41,65%;
- Rusije - aluminijska u sirovim oblicima (TB 7601) – 110,15 miliona KM, ↑177%;
- Srbije - naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) – 179,97 miliona KM, ↑32,6%;
- SAD-a – kamenog uglja, briketa (TB 2701) – 424,30 miliona KM, ↑11,18%;
- Italije – naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) – 328,17 miliona KM, ↑14,70%;
- Španije – električnih generatorskih agregata i rotacijskih pretvarača (konvertori) (TB 8502) – 40,42 miliona KM, te je zabilježen značajan rast uvoza jer je u 2017. godini uvoz bio 184,34 hiljade KM.

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U periodu od 2014. do 2018. godine zabilježen je rast uvoza osobnih automobila (TB 8703) i govedih koža i koža kopitara (TB 4107).

Tabela 4. - Pregled proizvoda sa najvećim deficitom po TB

RB	TB	OPIS	Vrijednost deficita (mil. KM)					Učešće 2018	Index 2018/2017
			2014	2015	2016	2017	2018		
1	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih	-752,79	-726,00	-708,35	-840,03	-1.105,76	15,00%	132
2	8703	Osobni automobili i druga motorna vozila	-520,40	-542,48	-597,42	-692,53	-760,70	10,32%	110
3	2709	Nafta i ulja dobivena od bitumenskih minerala, sirova	-1.034,42	-633,87	-537,06	-623,47	-594,92	8,07%	95
4	2701	Kameni ugalj; briketi i slična kruta goriva od kamenog uglja	-317,24	-303,59	-250,98	-458,40	-502,76	6,82%	110
5	3004	Lijekovi	-371,55	-330,20	-333,33	-307,48	-310,76	4,22%	101
6	4107	Goveđe kože (uključujući bivolje) i kože kopitara	-177,29	-187,06	-199,19	-201,06	-211,59	2,87%	105
7	2711	Naftni plinovi i ostali plinoviti ugljenvodonici	-218,78	-207,52	-153,71	-180,24	-201,92	2,74%	112
8	8517	Telefonski aparati	-172,31	-186,45	-198,26	-196,11	-192,94	2,62%	98
9	8704	Motorna vozila za prijevoz robe	-121,76	-119,14	-115,99	-140,95	-160,44	2,18%	114
10	1806	Čokolada i ostali prehrambeni proizvodi koji sadrže kakao	-107,24	-107,29	-111,13	-123,30	-139,12	1,89%	113
Ukupno (1-10)			-3.793,8	-3.343,6	-3.205,4	-3.763,6	-4.180,9	56,73%	111
Ostalo			-3.723,8	-3.520,9	-3.537,5	-3.366,7	-3.188,9	43,27%	95
UKUPNO			-7.517,54	-6.864,55	-6.742,91	-7.130,26	-7.369,80	100,00%	103

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Proizvodi koji su zabilježili najveći deficit u 2018. godini su:

- naftna ulja, osim sirovih (TB 2710) – 1,11 milijardi KM, ↑32%,
- osobni automobili (TB 8703) – 760,70 miliona KM, ↑10%,
- sirova nafta (TB 2709) – 594,92 miliona KM, ↓5%,
- kameni ugalj, briketi (TB 2701) – 502,76 miliona KM, ↑10%.

Najveći doprinos na rast bh deficita ima deficit u robnoj razmjeni sa:

- Hrvatskom - naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) - 590,81 milion KM, ↑46%;
- Rusijom - aluminijski proizvodi (TB 7601) – 110,15 miliona KM, ↑177%;
- Srbijom – naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) – 158,25 miliona KM, ↑54%.

U 2018. godini zabilježen je suficit sa Turskom u razmjeni ulja od sjemena suncokreta (TB 1512) od 87,47 miliona KM, međutim taj suficit bilježi pad od 40% u odnosu na prethodnu godinu

2.1 Robna razmjena poljoprivrednih i industrijskih proizvoda

Tabela 5. - Struktura robne razmjene po vrstama proizvoda

Mil.KM

Vrsta proizvoda		2014	2015	2016	2017	2018	Učešće 2018	Index 2018/2017
IZVOZ	Poljoprivreda	724,63	891,24	1.001,18	1.084,64	893,24	7,51%	82,35
	Industrija	7.957,11	8.096,08	8.416,93	9.970,74	11.007,05	92,49%	110,39
	UKUPNO	8.681,74	8.987,31	9.418,11	11.055,38	11.900,29	100,00%	107,64
UVOZ	Poljoprivreda	2.804,14	2.914,68	2.954,34	3.146,27	3.076,69	15,97%	97,79
	Industrija	13.395,14	12.937,19	13.206,67	15.039,37	16.193,40	84,03%	107,67
	UKUPNO	16.199,28	15.851,86	16.161,01	18.185,64	19.270,09	100,00%	105,96
DEFICIT/SUFICIT	Poljoprivreda	-2.079,51	-2.023,44	-1.953,16	-2.061,63	-2.183,45	29,63%	105,91
	Industrija	-5.438,03	-4.841,11	-4.789,74	-5.068,63	-5.186,35	70,37%	102,32
	UKUPNO	-7.517,54	-6.864,55	-6.742,91	-7.130,26	-7.369,80	100,00%	103,36

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

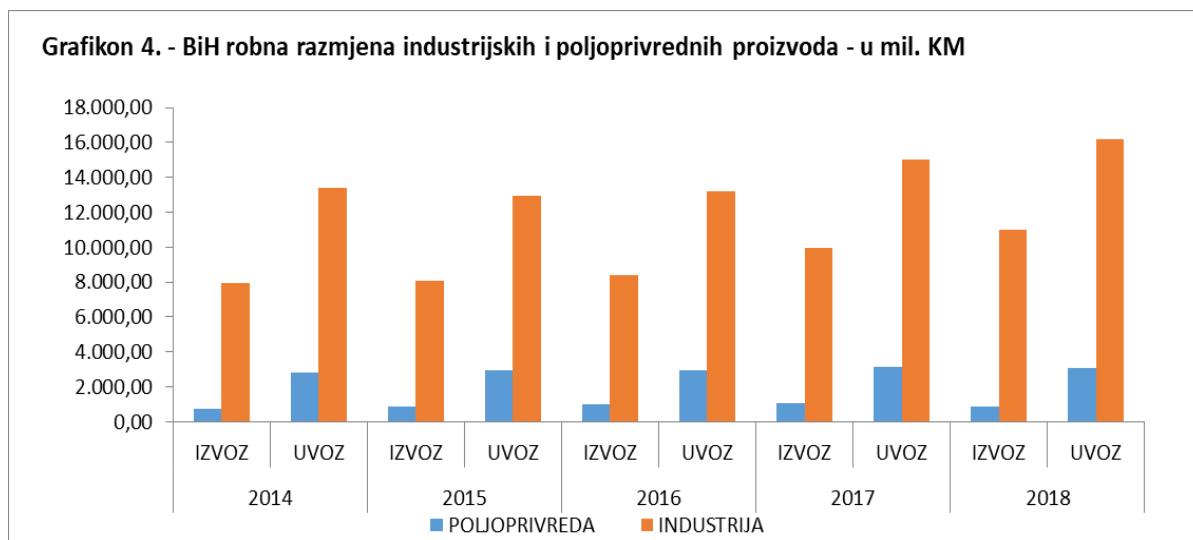
* Poljoprivredni i industrijski proizvodi su razvrstani po WTO

Posmatrajući period od pet godina, zabilježen je rast izvoza industrijskih proizvoda.

U 2018. godini učešće industrijskih proizvoda u ukupnom bh izvozu je 92,5%, dok poljoprivredni proizvodi učestvuju sa 7,5%.

U ukupnom bh uvozu industrijski proizvodi učestvuju 84%, dok poljoprivredni proizvodi učestvuju sa 16%.

U razmjeni industrijskim proizvodima zabilježen je rast izvoza (10,39%), uvoza (7,67%), i deficita (2,32%). Poljoprivredni proizvodi bilježe pad izvoza (17%) i pad uvoza (2%), dok je deficit u razmjeni poljoprivrednim proizvodima porastao za 5,91%.

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

3. ROBNA RAZMJENA SA NAJZNAČAJNIJIM PARTNERIMA

Tabela 6. - BiH izvoz po zemljama - najznačajnijim partnerima

RB	ZEMLJA	Vrijednost (mil.KM)					Učešće 2018	Index 2018/2017
		2014	2015	2016	2017	2018		
1	NJEMAČKA	1.317,49	1.412,91	1.479,41	1.595,70	1.741,54	14,63%	109,14
2	HRVATSKA	955,05	925,17	985,36	1.284,20	1.464,04	12,30%	114,00
3	ITALIJA	1.195,44	1.214,93	1.131,10	1.209,04	1.352,79	11,37%	111,89
4	SRBIJA	800,69	770,70	822,85	1.093,68	1.251,80	10,52%	114,46
5	SLOVENIJA	697,78	748,87	807,20	973,40	1.057,05	8,88%	108,59
6	AUSTRIJA	755,83	743,06	730,59	899,24	1.020,99	8,58%	113,54
7	CRNA GORA	293,82	262,84	240,75	352,51	401,45	3,37%	113,89
8	TURSKA	234,39	354,63	401,05	431,09	323,22	2,72%	74,98
9	MAĐARSKA	186,65	188,74	194,58	255,86	285,53	2,40%	111,59
10	NIZOZEMSKA	123,76	149,59	205,33	255,46	263,27	2,21%	103,06
Ukupno (1-10)		6.560,90	6.771,44	6.998,21	8.350,18	9.161,69	76,99%	109,72
Ostale zemlje		2.120,84	2.215,88	2.419,90	2.705,21	2.738,60	23,01%	101,23
UKUPNO		8.681,74	8.987,31	9.418,11	11.055,38	11.900,29	100,00%	107,64

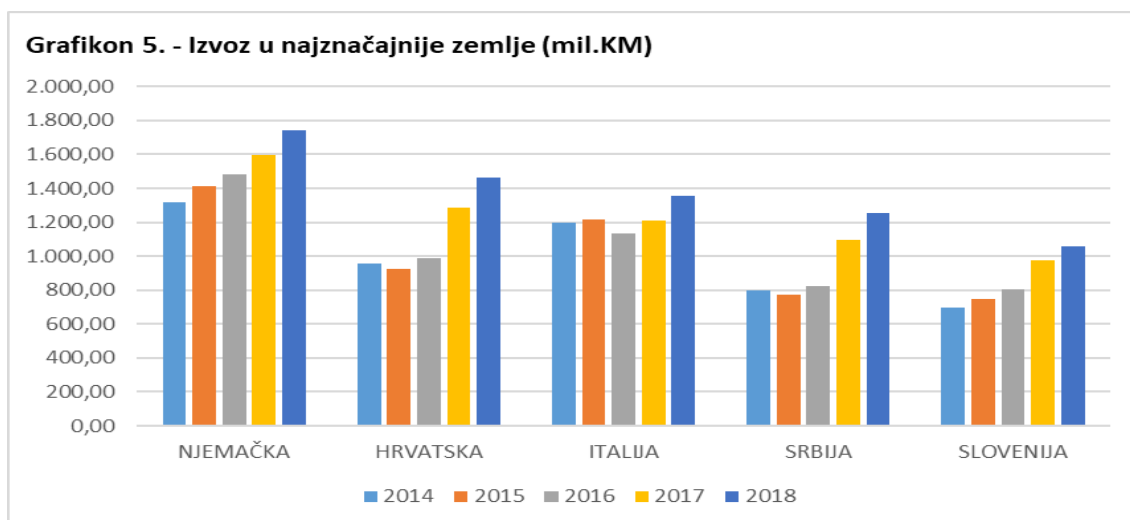
Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Navedenih deset zemalja ima učešće od 76,99% u ukupnom bh izvozu u 2018. godini.

Bosna i Hercegovina je u posmatranom periodu najviše izvozila u: Njemačku (1,74 milijarde KM), Hrvatsku (1,46 milijardi KM), Italiju (1,35 milijardi KM), Srbiju (1,25 milijardi KM), Sloveniju (1,06 milijardi KM), Austriju (1,02 milijarde KM), Crnu Goru (401,45 miliona KM), te Tursku (323,22 miliona KM).

U 2018. godini zabilježen je rast izvoza od 7,64%, a najveći doprinos tom rastu imao je izvoz u: Hrvatsku 1,63 p.p. (procentni poen), Srbiju 1,43 p.p., Njemačku 1,32 p.p., Italiju 1,30 p.p., te u Austriju 1,10 p.p.

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Posmatrajući period od 2014. do 2018. godine, rast izvoza zabilježen je u Njemačku, Hrvatsku, Srbiju, te Sloveniju.

Tabela 7. - BiH uvoz po zemljama - najznačajnijim partnerima

RB	ZEMLJA	Vrijednost (mil.KM)					Učešće 2018	Index 2018/2017
		2014	2015	2016	2017	2018		
1	NJEMAČKA	1.869,56	1.914,12	1.998,88	2.103,76	2.297,54	11,92%	109,21
2	ITALIJA	1.653,56	1.758,29	1.899,58	2.062,13	2.170,89	11,27%	105,27
3	SRBIJA	1.629,52	1.728,43	1.828,14	2.030,00	2.070,73	10,75%	102,01
4	HRVATSKA	1.851,69	1.673,07	1.617,71	1.828,43	1.915,82	9,94%	104,78
5	KINA	1.359,55	1.091,67	1.091,97	1.186,07	1.339,27	6,95%	112,92
6	SLOVENIJA	763,24	773,50	831,40	912,70	917,00	4,76%	100,47
7	RUSIJA	1.292,47	910,07	729,43	907,32	892,39	4,63%	98,35
8	TURSKA	582,20	644,70	687,35	766,73	874,32	4,54%	114,03
9	AUSTRIJA	532,11	560,86	556,40	618,74	672,99	3,49%	108,77
10	SAD	475,38	441,16	327,74	584,80	631,24	3,28%	107,94
UKUPNO (1-10)		12.009,28	11.495,87	11.568,60	13.000,68	13.782,18	71,52%	106,01
Ostale zemlje		4.190,00	4.355,99	4.592,41	5.184,97	5.487,91	28,48%	105,84
UKUPNO		16.199,28	15.851,86	16.161,01	18.185,64	19.270,09	100,00%	105,96

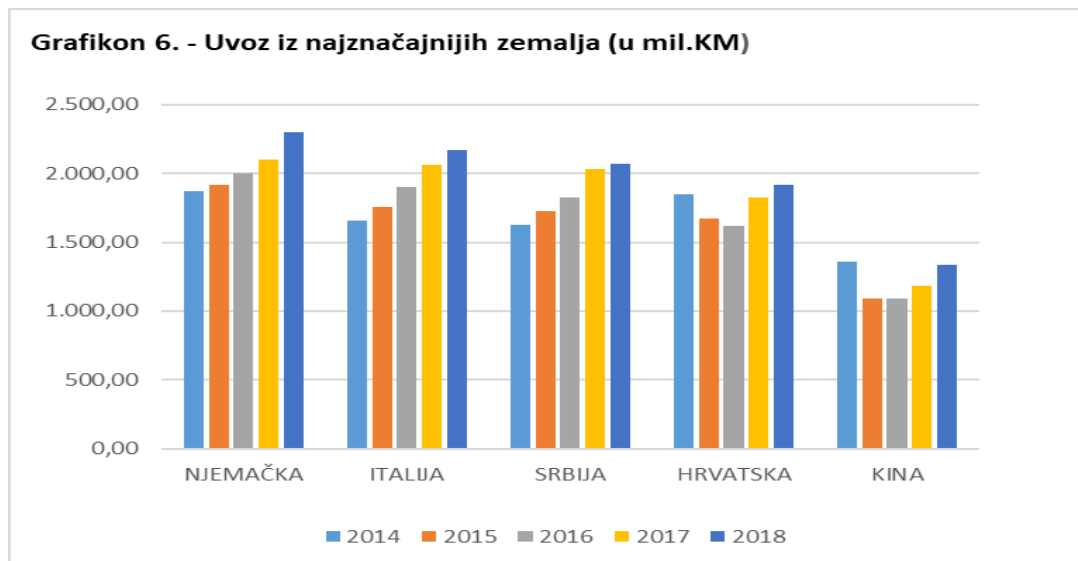
Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Navedenih deset zemalja ima učešće od 71,52% u ukupnom bh **uvozu** u 2018. godini.

Bosna i Hercegovina je u 2018. godini najviše uvozila iz: Njemačke (2,30 milijardi KM), Italije (2,17 milijardi KM), Srbije (2,07 milijardi KM), Hrvatske (1,92 milijarde KM), Kine (1,34 milijarde KM), Slovenije (917 miliona KM), Rusije (892,39 miliona KM), te Turske (874,32 miliona KM).

U 2018. godini u odnosu na prethodnu godinu zabilježen je rast uvoza od 5,96%, a najveći doprinos rastu uvoza ima uvoz iz: Njemačke 1,07 p.p, Kine 0,84 p.p., Irana 0,75 p.p., Italije 0,60 p.p., te Turske 0,59 p.p.

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Posmatrajući period od 2014. do 2018. uvoz iz Njemačke, Italije i Srbije bilježi trend rasta.

Tabela 8. - BiH deficit po zemljama - najznačajnijim partnerima

RB	DRŽAVA	Vrijednost (mil.KM)					Učešće 2018	Index 2018/2017
		2014	2015	2016	2017	2018		
1	KINA	-1.346,00	-1.063,41	-1.065,95	-1.147,79	-1.302,29	17,67%	113,46
2	SRBIJA	-828,83	-957,74	-1.005,30	-936,31	-818,93	11,11%	87,46
3	ITALIJA	-458,13	-543,36	-768,49	-853,09	-818,09	11,10%	95,90
4	RUSIJA	-1.212,89	-812,09	-619,60	-760,66	-761,13	10,33%	100,06
5	SAD	-433,59	-376,49	-256,16	-511,52	-566,05	7,68%	110,66
6	NJEMAČKA	-552,07	-501,22	-519,47	-508,05	-556,00	7,54%	109,44
7	TURSKA	-347,81	-290,07	-286,30	-335,63	-551,10	7,48%	164,20
8	HRVATSKA	-896,65	-747,90	-632,35	-544,23	-451,78	6,13%	83,01
9	POLJSKA	-331,31	-366,52	-374,53	-414,48	-391,48	5,31%	94,45
10	GRČKA	-149,21	-158,55	-170,31	-188,66	-234,27	3,18%	124,17
Ukupno (1-10)		-6.556,48	-5.817,34	-5.698,45	-6.200,44	-6.451,12	87,53%	104,04
Ostale zemlje		-961,06	-1.047,20	-1.044,45	-929,82	-918,67	12,47%	98,80
UKUPNO		-7.517,54	-6.864,55	-6.742,91	-7.130,26	-7.369,80	100,00%	103,36

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Navedenih deset zemalja učestvuje u ukupnom bh **deficitu** od 87,53% u 2018. godini.

U 2018. godini Bosna i Hercegovina je najveći deficit zabilježila sa: Kinom (1,30 milijardi KM), Srbijom (818,93 miliona KM), Italijom (818,09 miliona KM), Rusijom (761,13 miliona KM), te sa SAD-om (566,05 miliona KM).

Poređenjem 2018. godine sa prethodnom godinom, zabilježen je značajan rast deficita u robnoj razmjeni sa Turskom od 64%, Grčkom 24,17%, te sa Kinom od 13,5%, dok je pad deficita zabilježen u razmjeni sa Hrvatskom od 17% i Srbijom 13%.

4. STRUKTURA ROBNE RAZMJENE PO REGIONIMA

Tabela 9. - Izvoz po regionima

RB	Region	Vrijednost (mil.KM)					Index 2018/2017	Učešće 2018
		2014	2015	2016	2017	2018		
1	EU	6.266,55	6.452,62	6.735,91	7.867,87	8.681,83	110,35	72,95
2	CEFTA	1.358,24	1.334,26	1.393,66	1.790,46	1.948,31	108,82	16,37
3	EFTA	172,01	159,16	182,24	196,14	222,97	113,68	1,87
4	UoST*	234,39	354,63	401,05	431,09	323,22	74,98	2,72
5	Ostatak svijeta	650,55	686,64	705,26	769,82	723,96	94,04	6,08
Ukupno		8.681,74	8.987,31	9.418,11	11.055,38	11.900,29	107,64	100,00

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

* Zemlje Ugovora o slobodnoj trgovini (Turska)

Tabela 10. - Uvoz po regionima

RB	Region	Vrijednost (mil.KM)					Index 2018/2017	Učešće 2018
		2014	2015	2016	2017	2018		
1	EU	9.543,93	9.644,83	10.007,08	11.075,97	11.660,85	105,28	60,51%
2	CEFTA	1.863,08	1.957,09	2.069,00	2.319,23	2.329,48	100,44	12,09%
3	EFTA	93,94	105,85	109,35	124,61	139,35	111,83	0,72%
4	UoST*	582,20	644,70	687,35	766,73	874,32	114,03	4,54%
5	Ostatak svijeta	4.116,11	3.499,39	3.288,24	3.899,11	4.266,08	109,41	22,14%
Ukupno		16.199,28	15.851,86	16.161,01	18.185,64	19.270,09	105,96	100,00%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

* Zemlje Ugovora o slobodnoj trgovini (Turska)

Tabela 11. - Trgovinski bilans po regionima

RB	Region	Vrijednost (mil.KM)					Index 2018/2017	Učešće 2018
		2014	2015	2016	2017	2018		
1	EU	-3.277,38	-3.192,21	-3.271,17	-3.208,10	-2.979,03	92,86	40,42%
2	CEFTA	-504,84	-622,83	-675,34	-528,77	-381,16	72,09	5,17%
3	EFTA	78,07	53,30	72,89	71,53	83,62	116,91	-1,13%
4	UoST*	-347,81	-290,07	-286,30	-335,63	-551,10	164,20	7,48%
5	Ostatak svijeta	-3.465,57	-2.812,74	-2.582,98	-3.129,29	-3.542,13	113,19	48,06%
Ukupno		-7.517,54	-6.864,55	-6.742,91	-7.130,26	-7.369,80	103,36	100,00%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

* Zemlje Ugovora o slobodnoj trgovini (Turska)

Posmatrajući period od 2014. godine do 2018. godine zabilježen je rast uvoza iz svih regiona, a na strani izvoza, izvoz u EU ima trend rasta.

Bosna i Hercegovina bilježi suficit jedino sa EFTA-om.

Pokrivenost uvoza izvozom BiH sa zemljama članicama EU u posmatranom periodu iznosila je 74,5%, sa zemljama članicama CEFTA-e 83,6%, te sa Turskom 37%.

Najveću pokrivenost uvoza izvozom BiH je ostvarila sa potpisnicama EFTA-e od 160%.

5. ROBNA RAZMJENA SA ZEMLJAMA EVROPSKE UNIJE

Tabela 12. - Uporedni pregled robne razmjene BiH sa EU

Mil.KM

OPIS	2014	2015	2016	2017	2018	Prosjek	Index 2018/2017
IZVOZ	6.266,55	6.452,62	6.735,91	7.867,87	8.681,83	7.200,96	110,35
UVOZ	9.543,93	9.644,83	10.007,08	11.075,97	11.660,85	10.386,53	105,28
OBIM	15.810,49	16.097,46	16.742,99	18.943,84	20.342,68	17.587,49	107,38
DEFICIT/SUFICIT	-3.277,38	-3.192,21	-3.271,17	-3.208,10	-2.979,03	-3.185,58	92,86
POKRIVENOST (%)	65,66	66,90	67,31	71,04	74,45	-	-

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U 2018. godini ukupan **izvoz** BiH u EU iznosio je 8,68 milijardi KM, što je za 813,96 miliona KM više u odnosu na 2017. godinu i predstavlja rast od 10,35%.

U ukupnom izvozu u EU, u posmatranoj godini, najveće učešće ima Njemačka (20,06%), Hrvatska (16,86%), Italija (15,58%), Slovenija (12,18%), te Austrija (11,76%). (Prilog 1)

U 2018. godine vrijednost **uvoza** iz EU iznosila je 11,66 milijardi KM, što je za 584,89 miliona KM više u odnosu na 2017. godini i predstavlja rast od 5,28%.

Najveće učešće u ukupnom uvozu iz EU, u posmatranoj godini, ima Njemačka (19,70%), zatim Italija (18,62%), te Hrvatska (16,43%). (Prilog 2)

Posmatrajući period od pet godina ukupna robna razmjena sa EU ima trend rasta.

U 2018. godini vrijednost **deficita** sa zemljama EU iznosila je 2,98 milijardi KM, gdje je deficit smanjen za 229,07 miliona KM ili za 7,14% u odnosu na 2017. godinu.

Najveće učešće u deficitu u BiH razmjeni sa EU bilježe Italija (27,46%), Njemačka (18,66%), Hrvatska (15,17%), te Poljska (13,14%). (Prilog 3)

Poređenjem 2018. godine sa 2017. godinom zabilježen je značajan rast suficita u robnoj razmjeni sa Slovačkom, gdje je suficit u 2018. godini bio 23,8 miliona KM, a u prethodnoj godini 681,22 hiljade KM.

Posmatrajući isti period, u robnoj razmjeni BiH sa Švedskom, zabilježen je značajan rast deficita, jer u 2018. godini deficit je iznosio 4,72 miliona KM, a u 2017. godini deficit je bio 504,32 hiljade KM.

Pokrivenost uvoza izvozom sa zemljama EU u 2018. godini iznosila je 74,5%, i posmatrajući period od pet godina pokrivenost ima trend rasta.

5.1 Robna razmjena sa EU po TB

Tabela 13. - Struktura BiH izvoza u EU po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	2014	2015	2016	2017	2018	Učešće 2018	Index 2018/2017
1	9401	Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402)	567,78	561,16	598,40	629,95	560,78	6,46%	89,02
2	7601	Aluminij u sirovim oblicima	354,48	313,37	232,95	341,12	395,19	4,55%	115,85
3	2716	Električna energija	76,42	128,32	169,91	272,74	319,41	3,68%	117,11
4	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi:	195,96	218,72	259,81	290,47	299,73	3,45%	103,19
5	6403	Obuća sa vanjskim đonovima od gume, plastične mase, kože	332,95	303,18	310,40	305,66	295,19	3,40%	96,57
Ukupno (1-5)			1.527,58	1.524,76	1.571,48	1.839,94	1.870,30	21,54%	101,65
Ostalo			4.738,97	4.927,86	5.164,42	6.027,93	6.811,53	78,46%	113,00
UKUPNO			6.266,55	6.452,62	6.735,91	7.867,87	8.681,83	100,00%	110,35

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Navedene grupe proizvoda koje BiH izvozi u EU imaju učešće od 21,54% u ukupnom bh izvozu u EU u 2018. godini i sve su industrijski proizvodi.

Posmatrajući period od pet godina, zabilježen je rast izvoza u EU električne energije i ostalog namještaja.

U 2018. godini najveći doprinos na rast bh izvoza u EU ima izvoz u:

- Hrvatsku - aluminiya u sirovim oblicima (TB 7601) –136,71 milion KM, ↑45%;
- Hrvatsku – električne energije (TB 2716) – 306,68 miliona KM, ↑14%;
- Italiju – kaputa, ogrtača, pelerina, kratkih kaputa, kratkih ogrtača bez rukava, vjetrovki svih vrsta (TB 6202) – 63,79 miliona KM, ↑75%;
- Italiju – dijelova obuće (TB 6406) – 92,39 miliona KM, ↑34%;
- Njemačku – tricikala, romobila, automobila (TB 9503) – 42,44 miliona KM, ↑118%.

U 2018. godini zabilježen je izvoz sirovog željeza i ogledalastog željeza u Italiju u vrijednosti od 14,97 miliona KM, dok u prošloj godini nije bio zabilježen izvoz ovog proizvoda u ovu zemlju.

Tabela 14. - Struktura BiH uvoza iz EU po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	2014	2015	2016	2017	2018	Učešće 2018	Index
1	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih	877,37	739,56	715,36	819,12	1.062,90	9,12%	129,76
2	8703	Osobni automobili i druga motorna vozila	496,06	512,15	557,23	633,09	705,20	6,05%	111,39
3	3004	Lijekovi	328,77	343,84	350,55	352,60	362,33	3,11%	102,76
4	4107	Goveđe kože i kože kopitara	172,36	185,59	198,78	203,83	212,09	1,82%	104,05
5	0201	Goveđe meso, svježe ili rashlađeno:	114,56	146,90	149,57	133,40	163,35	1,40%	122,44
Ukupno (1-5)			1.989,12	1.928,04	1.971,49	2.142,03	2.505,86	21,49%	116,99
Ostalo			7.554,82	7.716,79	8.035,59	8.933,93	9.154,99	78,51%	102,47
UKUPNO			9.543,93	9.644,83	10.007,08	11.075,97	11.660,85	100,00%	105,28

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Navedene grupe proizvoda koje BiH uvozi iz EU imaju učešće od 21,49% u ukupnom bh uvozu iz EU u 2018. godini.

Posmatrajući period od pet godina, zabilježen je rast uvoza iz EU osobnih automobila, lijekova, te goveđih koža.

U 2018. godini najveći doprinos na rast bh uvoza iz EU ima uvoz iz:

- Hrvatske – naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) -631,76 milion KM, ↑42%;
- Italije - naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) -328,17 milion KM, ↑15%;
- Španije- električni generatorski agregati i rotacijski pretvarači (konvertori) (TB 8502) – 40,42 miliona, i zabilježen je enorman rast, jer u istom periodu prethodne godine uvoz je bio 184,34 hiljade KM.
- Njemačke – osobnih automobila (TB 8703) – 400,75 miliona KM, ↑11%;
- Njemačke – bakrene žice (TB 7408) –58,71 milion KM, ↑88%.

5.2 Robna razmjena sa Hrvatskom

Tabela 15. - Robna razmjena BiH sa Hrvatskom po vrstama proizvoda

Mil.KM

Godina	Vrsta proizvoda	IZVOZ	INDEX izvoz	UVOZ	INDEX uvoz	OBIM	DEFICIT/SUFICIT	INDEX deficit	POKRIVENOST (%)
2014	Ind.	848,18	-	1.391,04	-	2.239,23	-542,86	-	60,97
	Polj.	106,87	-	460,65	-	567,51	-353,78	-	23,20
	Ukupno	955,05	-	1.851,69	-	2.806,74	-896,65	-	51,58
2015	Ind.	823,15	97	1.205,52	87	2.028,67	-382,37	70	68,28
	Polj.	102,01	95	467,55	101	569,56	-365,54	103	21,82
	Ukupno	925,17	97	1.673,07	90	2.598,23	-747,90	83	55,30
2016	Ind.	873,74	106	1.169,91	97	2.043,65	-296,17	77	74,68
	Polj.	111,62	109	447,81	96	559,43	-336,19	92	24,93
	Ukupno	985,36	107	1.617,71	97	2.603,07	-632,35	85	60,91
2017	Ind.	1.170,83	134	1.367,60	117	2.538,43	-196,77	66	85,61
	Polj.	113,37	102	460,83	103	574,20	-347,46	103	24,60
	Ukupno	1.284,20	130	1.828,43	113	3.112,63	-544,23	86	70,24
2018	Ind.	1.346,71	115	1.451,49	106	2.798,20	-104,78	53	92,78
	Polj.	117,33	103	464,33	101	581,66	-347,00	100	25,27
	Ukupno	1.464,04	114	1.915,82	105	3.379,86	-451,78	83	76,42

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

*Poljoprivredni i industrijski proizvodi su razvrstani po WTO

Bosna i Hercegovina je u 2018. godini u Hrvatsku izvezla robe u vrijednosti od 1,46 milijardi KM, što je za 14% više u odnosu na prethodnu godinu. Uvoz iz Hrvatske u 2018. godini iznosio je 1,92 milijarde KM i veći je za 5% u odnosu na uvoz 2017. godine.

Vanjskotrgovinski deficit u robnoj razmjeni sa Hrvatskom u 2018. godini iznosi 451,78 miliona KM i manji je za 17% u odnosu na prošlu godinu.

Pokrivenost uvoza izvozom sa Hrvatskom u 2018. godini iznosila je 76%. Posmatrajući period od 2014. do 2018. godine pokrivenost ima trend rasta, a posebno pokrivenost uvoza izvozom u razmjeni industrijskim proizvodima.

Izvoz u Hrvatsku u 2018. godini učestvuje sa 12,30% u ukupnom bh izvozu, dok uvoz iz Hrvatske učestvuje sa 9,94% u ukupnom bh uvozu.

U 2018. godini, u odnosu na 2017. godinu, zabilježen je rast izvoza industrijskih proizvoda u Hrvatsku (15%), i rast uvoza industrijskih proizvoda (6%), dok je deficit u razmjeni industrijskim proizvodima sa Hrvatskom smanjen za 47%.

U razmjeni poljoprivrednim proizvodima zabilježen je rast izvoza (3%), rast uvoza (1%), te blagi pad trgovinskog deficita (0,13%).

Izvoz u Hrvatsku u 2018. godini

Poljoprivredni proizvodi koji su se najviše **izvozili** u Hrvatsku su:

- vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, sa dodatim šećerom ili drugim sredstvima (2202 10) – 17,94 miliona KM, ↓4%;
- ostala pšenica i suražica, osim sjemenske (1001 99) – 10,83 miliona KM, i zabilježen je enorman rast izvoza, jer je u 2017. godini izvoz bio 48,42 hiljade KM;
- slatki keksi (1905 31) – 9,75 milion KM, ↓6%;
- vafli i oblatne (1905 32) – 7,70 miliona KM, ↑1%.

Industrijski proizvodi koji su se najviše **izvozili** u Hrvatsku su:

- električna energija (2716 00) – 306,68 miliona KM, ↑14%;
- legure aluminijske (7601 20) – 136,71 milion KM, ↑45%;
- rešetke, mreže i ograde zavarene na mjestima ukrštanja od žice (7314 20) – 44,92 miliona KM, ↑13%;
- gornji dijelovi obuće i njihovi dijelovi, osim umetaka za ojačanje (6406 10) – 44,17 miliona KM, ↑20%;
- jela i smreka (4407 12) – 27,63 miliona KM, ↑17%;

- laka ulja i preparati (2710 12) – 27,13 miliona KM, ↓14%.

Proizvodi koji su imali najveći doprinos na rast izvoza u Hrvatsku su: legure aluminija (7601 20), električna energija (2716 00), šuplji profili od legura aluminija (7604 21), te ostala pšenica i suražica, osim sjemenske (1001 99).

Uvoz iz Hrvatske u 2018. godini

Poljoprivredni proizvodi koji su se najviše **uvozili** iz Hrvatske su:

- pivo dobijeno od slada (2203 00) –56,91 miliona KM, ↓6%;
- ostali prehrambeni proizvodi koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu, npr. složeni alkoholni preparati, izoglučni, laktozni, te glukozni sirupi, itd (2106 90) – 22,27 miliona KM, ↓1%;
- vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, sa dodatim šećerom ili drugim sredstvima za zaslađivanje ili aromatizaciju (2202 10) – 21,65 miliona KM, ↑9%;
- ostali preparati koji se koriste za prehranu životinja (2309 90) –20,58 miliona KM, ↑6%;
- bijeli šećer (1701 99) – 17,42 miliona KM, ↑335%.

Industrijski proizvodi koji su se najviše **uvozili** iz Hrvatske su:

- naftna ulja, osim sirovih, ostala (2710 19) - 534,81 milion KM, ↑46%;
- laka ulja i preparati (2710 12) – 96,95 miliona KM, ↑21%;
- ostali portland–cement, osim bijelog (2523 29) – 56,42 miliona KM; ↑3%;
- butan (2711 13) – 53,89 miliona KM, ↑10%;
- električna energija (2716 00) – 44,81 milion KM, ↓70%.

U 2018. godini proizvod koji je imao najveći doprinos na rast uvoza iz Hrvatske su ostala naftna ulja osim sirovih (2710 19).

6. ROBNA RAZMJENA SA POTPISNICAMA SPORAZUMA CEFTA-e

Tabela 16. - Uporedni pregled robne razmjene BiH sa CEFTA-om

Mil. KM

OPIS	2014	2015	2016	2017	2018	Prosjek	Index
IZVOZ	1.358,24	1.334,26	1.393,66	1.790,46	1.948,31	1.564,99	108,82
UVOZ	1.863,08	1.957,09	2.069,00	2.319,23	2.329,48	2.107,58	100,44
OBIM	3.221,32	3.291,36	3.462,66	4.109,69	4.277,79	3.672,56	104,09
DEFICIT/SUFICIT	-504,84	-622,83	-675,34	-528,77	-381,16	-542,59	72,09
POKRIVENOST	72,90%	68,18%	67,36%	77,20%	83,64%		

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U 2018. godini ukupan **izvoz** BiH u CEFTA-u iznosio je 1,95 milijardi KM, što je za 158 miliona KM više u odnosu na 2017. godinu i predstavlja rast od 8,82%.

U posmatranom periodu vrijednost **uvoza** iz CEFTA-e iznosila je 2,33 milijarde KM, što je za 10,25 miliona KM više u odnosu na isti period prethodne godine i predstavlja rast od 0,44%. Posmatrajući period od pet godina zabilježen je rast ukupne robne razmjene BiH sa CEFTA-om.

U 2018. godini vrijednost **deficita** sa zemljama CEFTA-e iznosila je 381,16 miliona KM, gdje je deficit smanjen u odnosu na prethodnu godinu za 27,9% (ili za 147,60 miliona KM).

Stopa rasta izvoza je veća od stope rasta uvoza, te je i stopa pokrivenosti uvoza izvozom sa CEFTA-om porasla za 6,44%, i u 2018. godini iznosi 83,6%.

6.1 Robna razmjena po zemljama – potpisnicama CEFTA-e

Tabela 17. - Robna razmjena po zemljama potpisnicama CEFTA-e

Mil.KM

Potpisnica	2017		2018		Index
	IZVOZ	Učešće	IZVOZ	Učešće	
Albanija	41,24	2,30%	35,01	1,80%	84,89
Crna Gora	352,51	19,69%	401,45	20,61%	113,89
Kosovo*	153,98	8,60%	133,07	6,83%	86,42
Makedonija	144,94	8,10%	121,38	6,23%	83,74
Moldavija	4,10	0,23%	5,60	0,29%	136,41
Srbija	1.093,68	61,08%	1.251,80	64,25%	114,46
Ukupno CEFTA	1.790,46	100,00%	1.948,31	100,00%	108,82
Potpisnica	UVOZ	Učešće	UVOZ	Učešće	Index
Albanija	22,85	0,99%	29,90	1,28%	130,88
Crna Gora	90,37	3,90%	53,33	2,29%	59,02
Kosovo*	17,16	0,74%	18,43	0,79%	107,45
Makedonija	154,64	6,67%	152,76	6,56%	98,78
Moldavija	4,23	0,18%	4,32	0,19%	102,28
Srbija	2.030,00	87,53%	2.070,73	88,89%	102,01
Ukupno CEFTA	2.319,23	100,00%	2.329,48	100,00%	100,44
Potpisnica	DEFICIT/SUFICIT	Učešće	DEFICIT/SUFICIT	Učešće	Index
Albanija	18,40	-3,48%	5,11	-1,34%	27,79
Crna Gora	262,14	-49,58%	348,12	-91,33%	132,80
Kosovo*	136,83	-25,88%	114,64	-30,08%	83,78
Makedonija	-9,69	1,83%	-31,38	8,23%	323,67
Moldavija	-0,13	0,02%	1,27	-0,33%	-1016,45
Srbija	-936,31	177,07%	-818,93	214,85%	87,46
Ukupno CEFTA	-528,77	100,00%	-381,16	100,00%	72,09

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

* Po rezoluciji VSUN 1244

U 2018. godini u ukupnom izvozu u zemlje CEFTA-e (1,95 milijardi KM), Srbija ostvaruje najveće učešće od 64,25% (1,25 milijardi KM), a Crna Gora učestvuje sa 20,6% (401,45 miliona KM). Navedene zemlje zajedno učestvuju sa 84,86% u ukupnom bh izvozu u zemlje potpisnice CEFTA-e.

U 2018. godini, u odnosu na 2017. godinu, zabilježen je rast izvoza u Crnu Goru (13,9%), Srbiju (14,5%), te u Moldaviju (36,41%).

U 2018. godini u ukupnom uvozu iz zemalja CEFTA-e (2,33 milijarde KM), Srbija ostvaruje najveće učešće od 89% (2,07 milijardi KM), Makedonija učestvuje sa 6,56% (152,76 miliona KM), dok Crna Gora učestvuje sa 2,3% (53,33 miliona KM). Navedene zemlje zajedno učestvuju sa 97,74% u ukupnom bh uvozu iz zemalja potpisnica CEFTA-e.

U istom periodu, zabilježen je rast uvoza iz Albanije (30,88%), rast uvoza sa Kosova (po rezoluciji VSUN 1244) od 7,5%, Moldavije (2,28%), zatim rast uvoza iz Srbije (2%), dok je uvoz iz Crne Gore i iz Makedonije zabilježio pad.

U 2018. godini BiH je ostvarila najveći deficit u razmjeni sa Srbijom od 818,93 miliona KM, dok je najveći suficit zabilježen sa Crnom Gorom od 348,12 miliona KM.

U robnoj razmjeni sa Moldavijom, u 2017. godini zabilježen je deficit od 125,14 hiljada KM, dok je u 2018. godini zabilježen suficit od 1,27 miliona KM.

6.2 Robna razmjena sa zemljama CEFTA-e po tarifnim brojevima (TB)

Tabela 18. - Struktura BiH izvoza u zemlje CEFTA-e po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	2014	2015	2016	2017	2018	Učešće 2018	Index
1	2704	Koks i polukoks od kamenog uglja, mrkog uglja ili treseta, aglomerirani ili ne; retortni uglj:	84,14	98,61	98,78	208,18	274,40	14,08%	131,81
2	2716	Električna energija	166,89	122,19	111,87	137,86	196,09	10,06%	142,24
3	7213	Toplo valjana žica od željeza ili nelegiranog čelika u nepravilno (labavo) namotanim kolutima:	97,92	105,38	93,24	111,15	148,30	7,61%	133,42
4	7214	Šipke od željeza ili nelegiranog čelika samo kovane, toplo valjane	92,09	104,54	129,85	115,08	123,38	6,33%	107,21
5	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, debljine veće od 6 mm	60,17	62,94	73,70	86,40	88,26	4,53%	102,15
Ukupno (1-5)			501,22	493,66	507,43	658,67	830,42	42,62%	126,07
Ostalo			857,02	840,61	886,23	1131,79	1117,89	57,38%	98,77
Ukupan izvoz u zemlje CEFTA-e			1.358,24	1.334,26	1.393,66	1.790,46	1.948,31	100,00%	108,82

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U 2018. godini najveće učešće u ukupnom izvozu na tržište CEFTA-e imaju: koks i polukoks (TB 2704) od 14,08%; električna energija (TB 2716) od 10,06%; toplo valjana žica (TB 7213) od 7,61%; šipke od željeza ili nelegiranog čelika (TB 7214) od 6,33%; te obrađeno drvo (TB 4407) od 4,53%.

Posmatrajući period od pet godina zabilježen je rast izvoza koksa i polukoksa, te obrađenog drveta.

U 2018. godine najveći doprinos na rast bh izvoza u CEFTA-u ima izvoz u Srbiju:

- koksa i polukoksa (TB 2704) – 267,62 miliona KM, ↑31%;

- električne energije (TB 2716) – 168,55 miliona KM, ↑49%;
- toplo valjane žice (TB 7213) – 98,45 miliona KM, ↑42%.

Značajan doprinos na rast izvoza u CEFTA-u ima i izvoz u Crnu Goru:

- šipkih od željeza ili nelegiranog čelika (TB 7214) - 44,21 milion KM, ↑47%;
- toplo valjane žice (TB 7213) - 26,47 miliona KM, ↑58%.
- mlaćenice, kiselog mlijeka i pavlake, jogurta, kefira (TB 0403) – 13,05 miliona KM, dok je u 2017. godini izvoz bio 3,83 miliona KM.

U 2018. godini zabilježen je izvoz ruda i koncentrata cinka (TB 2608) u Crnu Goru u vrijednosti 29,92 miliona KM, dok u prošloj godini nije bio zabilježen izvoz ovog proizvoda u Crnu Goru.

Tabela 19. - Struktura BiH uvoza iz zemalja CEFTA-e po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	2014	2015	2016	2017	2018	Učešće 2018	Index
1	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih	95,20	90,79	89,62	135,78	180,76	7,76%	133,13
2	1905	Hljeb, peciva, kolači, keksi i ostali pekarski proizvodi	70,32	66,54	69,27	70,94	72,14	3,10%	101,69
3	1512	Ulje od sjemena suncokreta, šafranike ili pamuka i njihove frakcije, rafinisani ili nerafinisani, ali hemijski nemodifikovani	34,66	60,31	92,94	105,96	71,89	3,09%	67,85
4	1005	Kukuruz:	76,44	66,19	92,18	69,04	68,26	2,93%	98,87
5	2716	Električna energija	55,74	47,04	54,99	111,27	63,42	2,72%	57,00
Ukupno (1-5)			332,36	330,86	399,00	492,99	456,48	19,60%	92,59
Ostalo			1.530,72	1.626,23	1.669,99	1.826,24	1.873,00	80,40%	102,56
Ukupan uvoz iz zemalja CEFTA-e			1.863,08	1.957,09	2.069,00	2.319,23	2.329,48	100,00%	100,44

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U 2018. godini najveće učešće u ukupnom uvozu iz CEFTA-e imaju: naftna ulja, osim sirovih (TB 2710) od 7,76; hljeb i ostali pekarski proizvodi (TB 1905) od 3,10%,; suncokretovo ulje (TB 1512) od 3,09%; kukuruz (TB 1005) od 2,93%; te električna energija (TB 2716) od 2,72%.

U 2018. godini najveći doprinos na rast bh uvoza iz CEFTA-e ima uvoz iz:

- Srbije - naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) – 179,97 miliona KM, ↑33%;
- Srbije - toplo valjanih pljosnatih proizvoda od željeza ili nelegiranog čelika širine 600 mm ili veće (TB 7208) – 38,90 miliona KM, ↑47%;
- Crne Gore – ruda i koncentrata aluminija (TB 2606) – 12,88 miliona KM, gdje je zabilježen enorman rast uvoza, jer u prethodnoj godini uvoz ovog proizvoda iz Crne Gore iznosio je 2,86 miliona KM.
- Srbije - motornih vozila za prijevoz robe (TB 8704) – 15,69 miliona KM, ↑112%;
- Srbije – zračnih ili vakuumskih pumpi (TB 8414) – 9,66 miliona KM, zabilježen je značajan rast, jer je u prošloj godini uvoz iznosio 1,40 miliona KM.

U 2018. godini zabilježen je uvoz iz Srbije poluproizvoda od željeza ili nelegiranog čelika u vrijednosti od 21,13 miliona KM, dok u prošloj godini nije bio zabilježen uvoz ovog proizvoda iz Srbije.

6.3 Robna razmjena sa Srbijom

Tabela 20. - Robna razmjena BiH sa Srbijom po vrstama proizvoda

Mil.KM

Godina	Vrsta proizvoda	IZVOZ	INDEX izvoz	UVOZ	INDEX uvoz	OBIM	DEFICIT/SUFICIT	INDEX deficit	POKRIVENOST (%)
2014	Ind.	678,76	-	906,44	-	1.585,20	-227,69	-	74,88
	Polj.	121,93	-	723,08	-	845,01	-601,14	-	16,86
	Ukupno	800,69	-	1.629,52	-	2.430,21	-828,83	-	49,14
2015	Ind.	647,73	95,43	945,28	104,28	1.593,01	-297,55	130,68	68,52
	Polj.	122,97	100,85	783,15	108,31	906,12	-660,19	109,82	15,70
	Ukupno	770,70	96,25	1.728,43	106,07	2.499,13	-957,74	115,55	44,59
2016	Ind.	690,37	106,58	1.002,41	106,04	1.692,78	-312,04	104,87	68,87
	Polj.	132,47	107,73	825,73	105,44	958,20	-693,25	105,01	16,04
	Ukupno	822,85	106,77	1.828,14	105,77	2.650,99	-1.005,30	104,97	45,01
2017	Ind.	956,52	138,55	1.161,82	115,90	2.118,35	-205,30	65,79	82,33
	Polj.	137,16	103,54	868,17	105,14	1.005,33	-731,01	105,45	15,80
	Ukupno	1.093,68	132,91	2.030,00	111,04	3.123,68	-936,31	93,14	53,88
2018	Ind.	1.119,03	116,99	1.255,57	108,07	2.374,60	-136,55	66,51	89,12
	Polj.	132,77	96,80	815,16	93,89	947,93	-682,39	93,35	16,29
	Ukupno	1.251,80	114,46	2.070,73	102,01	3.322,53	-818,93	87,46	60,45

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

*Poljoprivredni i industrijski proizvodi su razvrstani po WTO

Bosna i Hercegovina je u 2018. godini u Srbiju izvezla robe u vrijednosti od 1,25 milijardi KM, što je za 14,5% više u odnosu na 2017. godinu. Uvoz iz Srbije iznosio je 2,07 milijardi KM i veći je za 2% u odnosu na vrijednost uvoza u 2017. godini. Vanjskotrgovinski deficit u robnoj razmjeni sa Srbijom iznosio 818,93 miliona KM i manji je za 12,5% u odnosu na deficit u 2017. godini. Pokrivenost uvoza izvozom sa Srbijom iznosila je 60,45%.

Izvoz u Srbiju u 2018. godini učestvuje sa 10,5% u ukupnom bh izvozu, dok uvoz iz Srbije učestvuje sa 10,7% u ukupnom bh uvozu.

U 2018. godini, u odnosu na prošlu godinu, došlo je do rasta izvoza industrijskih proizvoda od 17%, te pada izvoza poljoprivrednih proizvoda od 3%.

Zabilježen je rast uvoza industrijskih proizvoda od 8%, te pad uvoza poljoprivrednih proizvoda od 6%.

U istom periodu zabilježen je pad vanjskotrgovinskog deficita od 33,5% kod industrijskih proizvoda, i kod poljoprivrednih proizvoda od 6,7%.

Izvoz u Srbiju u 2018. godini

Poljoprivredni proizvodi koji su se najviše **izvozili** u Srbiju su:

- maline, kupine, dudovi (murve), loganske bobice, crne, bijele i crvene ribizle i ogrozdi (0811 20) – 25,28 miliona KM, ↓23%;
- mlijeko i pavlaka, sa sadržajem masti većim od 1%, ali ne većim od 6% po masi (0401 20) – 11,69 miliona KM, ↑52%;
- ostali pripremljeni ili konzervirani proizvodi od kokoši vrste Gallus domesticus (1602 32) – 8,49 miliona KM, ↑8%;
- ostala goveda, osim čistokrvnih priplodnih (0102 29) – 6,93 miliona KM, ↑986%.

Industrijski proizvodi koji su se najviše **izvozili** u Srbiju su:

- koks i polukoks od kamenog uglja, mrkog uglja ili treseta (2704 00) – 267,62 miliona KM, ↑32%;
- električna energija (2716 00) - 168,55 miliona KM, ↑49%;
- toplo valjana žica od željeza ili nelegiranog čelika kružnog poprečnog presjeka promjera manjeg od 14 mm (7213 91) –76,00 miliona KM, ↑25%;
- šipke od željeza ili nelegiranog čelika sa udubljenjima, rebrima (7214 20) –43,12 miliona KM, ↑9%.

Proizvodi koji su imali značajan doprinos na rast ukupnog izvoza u Srbiju su: polukoks od kamenog uglja, mrkog uglja ili treseta (2704 00), električna energija (2716 00), te toplo valjana žica od željeza ili nelegiranog čelika kružnog poprečnog presjeka promjera manjeg od 14 mm (7213 91).

Uvoz iz Srbije u 2018. godini

Poljoprivredni proizvodi koji su se najviše **uvozili** iz Srbije su:

- kukuruz, osim sjemenskog (1005 90) – 60,84 miliona KM, ↑1%;
- suncokretovo sjeme (1206 00) – 48,88 miliona KM, ↓20%;
- sirovo ulje od suncokreta (1512 11) – 48,20 miliona KM, ↓41%;
- ostali preparati koji se koriste za prehranu životinja (2309 90) – 47,53 miliona KM, ↑7%;
- cigarete koje sadrže duhan (2402 20) – 43,88 miliona KM, ↑12%.

Industrijski proizvodi koji su se najviše **uvozili** iz Srbije su:

- naftna ulja, osim sirovih, ostala (2710 19) – 143,57 miliona KM, ↑35%;
- električna energija (2716 00) – 53,82 milion KM, ↓46%;
- laka ulja i preparati (2710 12) – 36,40 miliona KM, ↑25%;
- željezne ili čelične cijevi, ostale zavarene koje nisu kružnog poprečnog presjeka, kvadratnog ili pravougaonog poprečnog presjeka, debljine zida (7306 61) – 23,30 miliona KM, ↑41%.

U 2018. godini najveći doprinos na rast uvoza iz Srbije ima uvoz naftnih ulja, osim sirovih (2710 19), zatim lakih ulja i preparata (2710 12), te ostalih željeznih ili čeličnih cijevi, koje nisu kružnog poprečnog presjeka, kvadratnog ili pravougaonog poprečnog presjeka (7306 61).

Uvoz dijelova za zračne ili vakuumske pumpe (8414 90) iz Srbije u 2018. godini iznosi 9,03 miliona KM, i zabilježen je značajan rast, jer je u prošloj godini uvozu bio 476,73 hiljade KM. Uvoz ovog proizvoda značajno doprinosi rastu uvoza iz Srbije.

7. ROBNA RAZMJENA SA POTPISNICAMA SPORAZUMA EFTA-e

7.1 Robna razmjena po zemljama – potpisnicama EFTA-e

Tabela 21. - Uporedni pregled robne razmjene BiH sa EFTA-om

Mil.KM

OPIS	2014	2015	2016	2017	2018	Prosjek	Index
IZVOZ	172,01	159,16	182,24	196,14	222,97	186,50	113,68
UVOZ	93,94	105,85	109,35	124,61	139,35	114,62	111,83
OBIM	265,96	265,01	291,58	320,74	362,32	301,12	112,96
DEFICIT/SUFICIT	78,07	53,30	72,89	71,53	83,62	71,88	116,91
POKRIVENOST (%)	183,10	150,36	166,66	157,40	160,01	-	-

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U 2018. godini Bosna i Hercegovina je izvezla robu u EFTA-u u vrijednosti od 222,97 miliona KM, dok je vrijednost uvoza bila 139,35 miliona KM, što je dovelo do suficita od 83,62 miliona KM.

Bosna i Hercegovina jedino u robnoj razmjeni sa EFTA-om ostvaruje suficit, te je zabilježen rast suficita od 16,9% u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 22. - Robna razmjena po zemljama potpisnicama EFTA-e

Mil.KM

POTPISNICA	2017		2018		INDEX
	IZVOZ	Učešće	IZVOZ	Učešće	
Island	0,13	0,07	0,00	0,00%	3,67
Lihtenštajn	1,07	0,55	0,68	0,30%	63,31
Norveška	19,38	9,88	25,63	11,50%	132,24
Švicarska	175,55	89,50	196,65	88,20%	112,02
Ukupno EFTA	196,14	100,00	222,97	100,00%	113,68
POTPISNICA	UVOZ	Učešće	UVOZ	Učešće	INDEX
Island	0,63	0,50	0,63	0,45%	99,78
Lihtenštajn	0,11	0,09	0,19	0,14%	176,09
Norveška	14,33	11,50	19,44	13,95%	135,69
Švicarska	109,54	87,91	119,09	85,46%	108,71
Ukupno EFTA	124,61	100,00	139,35	100,00%	111,83
POTPISNICA	DEFICIT/SUFICIT	Učešće	DEFICIT/SUFICIT	Učešće	INDEX
Island	-0,49	-0,69	-0,62	-0,74%	126,03
Lihtenštajn	0,96	1,34	0,49	0,58%	50,50
Norveška	5,05	7,06	6,19	7,40%	122,48
Švicarska	66,01	92,28	77,57	92,76%	117,52
Ukupno EFTA	71,53	100,00	83,62	100,00%	116,91

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Švicarska je najznačajniji vanjskotrgovinski partner BiH, ukoliko posmatramo zemlje članice EFTA-e, i njeno učešće u izvozu je 88,20%, a u uvozu 85,46%.

U posmatranoj godini zabilježen je rast izvoza u Norvešku (32,2%), te u Švicarsku (12%), dok je u Lihtenštajn zabilježen pad izvoza (37%).

U 2018. godini u odnosu na 2017. godinu zabilježen je rast uvoza iz svih zemalja članica EFTA-e, s tim da je uvoz iz Islanda ostao isti.

7.2 Robna razmjena sa zemljama EFTA-e po tarifnim brojevima (TB)

Tabela 23. - Struktura BiH izvoza u zemlje EFTA-e po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	2014	2015	2016	2017	2018	Učešće 2018	Index
1	2716	Električna energija	65,35	33,91	40,68	52,37	58,54	26,26%	111,78
2	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi	10,96	14,78	15,23	17,54	20,05	8,99%	114,30
3	7308	Željezne ili čelične konstrukcije (osim montažnih zgrada iz tarifnog broja 9406) i dijelovi konstrukcija	9,07	9,30	12,17	13,21	16,26	7,29%	123,06
4	9401	Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402)	5,99	5,92	7,69	9,04	9,13	4,10%	101,09
5	3925	Građevinski proizvodi od plastičnih masa, koji nisu pomenuti ili uključeni na drugom mjestu	5,39	6,68	7,71	7,39	8,95	4,01%	121,06
Ukupno (1-5)			96,77	70,60	83,48	99,55	112,93	50,65%	113,44
Ostalo			75,24	88,56	98,76	96,58	110,04	49,35%	113,93
Ukupan izvoz u zemlje EFTA-e			172,01	159,16	182,24	196,14	222,97	100,00%	113,68

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U 2018. godini najveće učešće u ukupnom izvozu na tržište EFTA-e imaju sljedeći proizvodi: električna energija (TB 2716) od 26,26%; ostali namještaj i njegovi dijelovi (TB 9403) od 8,99%; željezne ili čelične konstrukcije (osim montažnih zgrada iz tarifnog broja 9406) i dijelovi konstrukcija (TB 7308) od 7,29%; sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402) - (TB 9401) od 4,10%; te građevinski proizvodi od plastičnih masa (TB 3925) od 4,01%.

Posmatrajući period od pet godina zabilježen je rast izvoza ostalog namještaja, željeznih ili čeličnih konstrukcija, sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402), te građevinskih proizvoda od plastičnih masa.

U 2018. godini, najveći doprinos na rast bh izvoza u EFTA-u ima izvoz u Švicarsku:

- električne energije (TB 2716) – 58,54 miliona KM, ↑12%;
- osušenog povrća (TB 0712) – 5,73 miliona KM, ↑189%;
- željeznih ili čeličnih konstrukcija (TB 7308) – 13,55 miliona KM, ↑24%.

Značajan doprinos na rast izvoza u EFTA-u ima izvoz u Norvešku mašina i mehaničkih uređaja sa vlastitom funkcijom (TB 8479), gdje je vrijednost izvoza bila 3,49 miliona KM, a u 2017. godini vrijednost izvoza bila je 368,29 hiljada KM.

Tabela 24. - Struktura BiH uvoza iz zemalja EFTA-e po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	2014	2015	2016	2017	2018	Učešće 2018	Index
1	3002	Ljudska krv; životinjska krv pripremljena za terapijsku, profilaktičnu ili dijagnostičku upotrebu	13,44	16,57	15,03	15,71	17,20	12,34%	109,48
2	3004	Lijekovi	11,69	13,68	17,86	17,72	16,55	11,88%	93,43
3	7901	Cink u sirovim oblicima	0,00	2,78	3,69	6,19	11,34	8,14%	183,13
4	5209	Pamučne tkanine, masenog udjela pamuka 85% ili većeg, mase veće od 200 g/m ²	3,93	4,25	4,20	3,73	3,09	2,22%	82,87
5	8479	Mašine i mehanički uređaji sa vlastitom (posebnom) funkcijom	1,08	0,57	0,45	1,04	2,73	1,96%	263,39
Ukupno (1-5)			30,15	37,85	41,23	44,38	50,91	36,54%	114,71
Ostalo			63,79	68,01	68,12	80,22	88,44	63,46%	110,23
Ukupan uvoz iz zemalja EFTA-e			93,94	105,85	109,35	124,61	139,35	100,00%	111,83

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U 2018. godini najveće učešće u ukupnom uvozu iz zemalja EFTA-e imaju sljedeći proizvodi: ljudska krv, životinjska krv (TB 3002) od 12,3%; lijekovi, osim proizvoda iz TB 3002, 3005 i 3006 (TB 3004) od 11,9%; te cink u sirovim oblicima (TB 7901) od 8,1%.

Posmatrajući period od pet godina zabilježen je rast uvoza cinka u sirovim oblicima.

U 2018. godini, najveći doprinos na rast bh uvoza iz EFTA-e ima uvoz iz:

- Norveške - cinka u sirovim oblicima (TB 7901) –11,34 miliona KM, ↑83,13%;
- Švicarske - mašina i mehaničkih uređaja sa vlastitom (posebnom) funkcijom (TB 8479) – 2,73 miliona KM, ↑202,43%;
- Švicarske – mašina za pletenje, prepletanje (TB 8447) – 1,75 miliona KM, dok je u istom periodu prošle godine uvoz bio 91,52 hiljade KM;
- Švicarske - ljudske i životinjske krvi, pripremljene za terapijsku i dijagnostičku upotrebu (TB 3002) – 17,19 miliona KM, ↑9,48%;
- Švicarske – alatnih mašina (uključujući prese) za obradu metala (TB 8462) –1,54 miliona KM, gdje je zabilježen ogroman rast u odnosu na prošlu godinu kad je uvoz iznosio 173,52 hiljade KM.

U posmatranom periodu iz Švicarske je zabilježen uvoz ostalih soli neorganskih kiselina ili peroksikiselina u vrijednosti od 1,09 miliona KM, dok u prošloj godini je zabilježen uvoz ovih proizvoda u vrijednosti od 2,26 hiljada.

8. ROBNA RAZMJENA BIH SA TURSKOM

Tabela 25. - Robna razmjena BiH sa **Turskom** po vrstama proizvoda

Mil.KM

Godina	Vrsta proizvoda	IZVOZ	INDEX izvoz	UVOZ	INDEX uvoz	OBIM	DEFICIT/SUFICIT	INDEX deficit	POKRIVENOST (%)
2014	Ind.	116,37	-	521,48	-	637,85	-405,11	-	22,32
	Polj.	118,02	-	60,72	-	178,74	57,30	-	194,37
	Ukupno	234,39	-	582,20	-	816,60	-347,81	-	40,26
2015	Ind.	123,73	106	587,09	113	710,83	-463,36	114	21,08
	Polj.	230,90	196	57,61	95	288,50	173,29	302	400,81
	Ukupno	354,63	151	644,70	111	999,33	-290,07	83	55,01
2016	Ind.	104,52	84	627,79	107	691,61	-482,57	104	17,80
	Polj.	296,53	128	59,56	103	356,09	236,96	137	497,84
	Ukupno	401,05	113	687,35	107	1.088,40	-286,30	99	58,35
2017	Ind.	143,58	137	702,05	120	845,63	-558,46	116	20,45
	Polj.	287,51	97	64,68	109	352,19	222,83	94	444,50
	Ukupno	431,09	107	766,73	112	1.197,82	-335,63	117	56,23
2018	Ind.	172,07	120	794,95	113	967,02	-622,88	112	21,65
	Polj.	151,15	53	79,38	123	230,53	71,77	32	190,42
	Ukupno	323,22	75	874,32	114	1.197,55	-551,10	164	36,97

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

*Poljoprivredni i industrijski proizvodi su razvrstani po WTO

Bosna i Hercegovina je u 2018. godini u Tursku izvezla robe u vrijednosti od 323,22 miliona KM, što je za 25% manje u odnosu na prethodnu godinu. Uvoz iz Turske u posmatranom periodu iznosio je 874,32 miliona KM i veći je za 14% u odnosu na vrijednost uvoza u 2017. godini.

Vanjskotrgovinski deficit u robnoj razmjeni sa Turskom iznosio je 551,10 miliona KM i veći je za 64% u odnosu na deficit u prethodnoj godini. Pokrivenost uvoza izvozom sa Turskom u 2018. godini iznosila 37%.

Izvoz u Tursku u 2018. godini učestvuje sa 2,7% u ukupnom bh izvozu, dok uvoz iz Turske učestvuje sa 4,5% u ukupnom bh uvozu.

U 2018. godini u odnosu na prethodnu godinu, došlo je do rasta izvoza industrijskih proizvoda (20%), rasta uvoza industrijskih proizvoda (13%), te rasta deficita u razmjeni industrijskim proizvodima (12%).

U posmatranom periodu došlo je do pada izvoza poljoprivrednih proizvoda u Tursku od 47%, zatim rasta uvoza poljoprivrednih proizvoda iz Turske od 23%, te pada suficita u razmjeni poljoprivrednim proizvodima sa Turskom od 68%.

Izvoz u Tursku u 2018. godini

Poljoprivredni proizvodi koji su se najviše **izvozili** u Tursku su:

- ulje od sjemena suncokreta, šafranike ili pamuka i njihove frakcije- sirovo ulje (1512 11) – 46,66 miliona KM, ↓ 30%;
- ulje od sjemena suncokreta, šafranike ili pamuka i njihove frakcije - ostalo (1512 19) - 40,95 miliona KM ↓ 48%;
- goveđe meso, svježe ili rashlađeno-bez kostiju (0201 30) – 40,16 miliona KM ↓ 15%;
- brašno od pšenice ili suražice (1101 00) – 6,24 miliona KM ↓86%.

U 2017. godini izvoz kukuruza, osim sjemenskog (1005 90) u Tursku iznosio je 10,06 miliona i zabilježen je značajan pad izvoza, jer u 2018. godini izvoz ovog proizvoda iznosio je 7,91 hiljadu KM.

U 2017. godini zabilježen je izvoz pšenice i suražice – ostala (1001 99) u Tursku u vrijednosti od 11,22 miliona KM, dok je u 2018. godini izvoz iznosio 40,9 hiljada KM.

Industrijski proizvodi koji su se najviše **izvozili** u Tursku su:

- otpaci i lomljevina od željeza ili čelika, otpadni ingoti od željeza ili čelika za pretaljivanje-ostali (7204 49) - 44,51 milion KM, ↑32%;

- sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402) i njihovi dijelovi-dijelovi (9401 90) – 37,53 miliona KM, ↑23%;
- bombe, granate, torpeda, mine, rakete i slična vojna municija i njihovi dijelovi-ostala municija i njeni dijelovi (9306 30) - 28,09 miliona KM, ↑54%;
- anorganski hemijski proizvodi-ostale soli neorganskih kiselina - dvostruki ili kompleksni silikati, uključujući aluminosilikate (2842 10) - 10,41 milion KM, ↑28%.

Proizvodi koji imaju najveći doprinos padu izvoza u Tursku su: brašno od pšenice ili suražice (1101 00), ulje od sjemena suncokreta, šafranike ili pamuka i njihove frakcije - ostalo (1512 19), te ulje od sjemena suncokreta, šafranike ili pamuka i njihove frakcije- sirovo ulje (1512 11).

Uvoz iz Turske u 2018. godini

Poljoprivredni proizvodi koji su se najviše **uvozili** iz Turske su:

- limuni i limete (0805 50) – 8,45 miliona KM, ↑26%;
- paradajz, svjež ili rashlađen (0702 00) – 5,86 miliona KM, ↑29%;
- proizvodi od šećera (uključujući bijelu čokoladu), bez kaka- ostali (1704 90) – 5,76 milion KM, ↓4%;
- meso peradi isječeno na komade i klaonički proizvodi, smrznuti (0207 14) – 4,77 miliona KM, ↑130%;
- hljeb, peciva, kolači, keksi i ostali pekarski proizvodi – ostalo (1905 90) – 4,34 miliona KM, ↑20%.

Industrijski proizvodi koji su se najviše **uvozili** iz Turske su:

- T–majice, majice bez rukava i ostale potkošulje, pletene ili heklane-od pamuka (6109 10) – 20,01 milion KM, ↑25%;
- monitori i projektori, koji ne sadrže televizijski prijemnik, televizijski prijemnici-ostali, u boji (8528 72) – 17,06 miliona KM, ↓5%;
- lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006)-ostalo (3004 90) – 16,61 milion KM, ↑15%;
- tepisi i ostali tekstilni podni pokrivači, od vještačkih ili sintetičkih tekstilnih materijala (5702 42) – 15,72 miliona KM, ↑19%;
- električne mašine i oprema- ostale pećnice; štednjaci, kuhala (rešoi), roštilji (u obliku rešetki i ploča) – (8516 60) – 13,66 miliona KM, ↑19%.

Proizvodi koji imaju najveći doprinos rastu uvoza iz Turske su: pljosnati valjani proizvodi od željeza ili nelegiranog čelika, obojeni, lakirani ili prevučeni plastičnom masom (7210 70), polimeri stirena, u primarnim oblicima, za ekspanziranje (3903 11), T–majice, majice bez

rukava i ostale potkošulje, pletene ili heklane-od pamuka (6109 10), te meso peradi isječeno na komade i klaonički proizvodi, smrznuti (0207 14).

9. ROBNA RAZMJENA BIH U SEKTORU POLJOPRIVREDE

Početakom 2018. godine na prijedlog Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Vijeće ministara BiH je usvojilo Strateški plan ruralnog razvoja Bosne i Hercegovine (2018-2021), a potom i oba doma Parlamentarne skupštine BiH što je jedna od najznačajnijih aktivnosti koja je realizovana u poljoprivrednom sektoru. Usvajanjem ovog dokumenta stvoreni se uslovi za korištenje pretpristupnih sredstava Evropske unije namijenjenih poljoprivredi i razvoju ruralnih područja u BiH u cilju unapređenja održivog razvoja ruralnih područja. Takođe, ovim cjelodržavnim dokumentom se uređuje okvir politika za jačanje kapaciteta nadležnih institucija svih nivoa vlasti za progresivno preuzimanje i implementaciju EU propisa. U saradnji sa Direkcijom za evropske integracije, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa je zajedno sa nadležnim institucijama entiteta pripremlilo Sektorski planski dokument za sektor poljoprivrede i ruralnog razvoja za period 2018.-2020. godina (SPD) i nacrt Akcionog dokumenta IPA 2018 za oblast poljoprivrede i ruralnog razvoja (AD). SPD je radni dokument koji analizira, procjenjuje i opisuje sektor te predstavlja sveobuhvatni trogodišnji plan i daje osnovu za pripremu AD, dok je AD jednogodišnji dokument koji sadrži detalje i konkretne aktivnosti koji se preduzimaju u cilju ostvarivanja planiranih sektorskih prioriteta.

Poljoprivredno-prehrambeni sektor u BiH se i tokom ove godine susreo sa problemima u trgovini poljoprivrednim proizvodima, ovaj put i rješavanjem spornih trgovinskih pitanja koja se odnose na izvoz jabuka u Rusku federaciju i vina u Evropsku uniju, kao i carinskih nameta Kosova sve proizvode porijeklom iz BiH. Naime, Federalna služba za veterinarsku i fitosanitarnu kontrolu „Rosseljhonzadzor“ je uvela zabranu na uvoz jabuke iz BiH u Rusku Federaciju zbog postojanja sumnje u reeksport. S tim u vezi, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine je urgentno preduzelo sve neophodne aktivnosti u cilju ponovnog uspostavljanja neometanog izvoza jabuke iz Bosne i Hercegovine. Pooštrene su procedure za dobijanje fitosanitarnog certifikata i certifikata o bosanskohercegovačkom porijeklu voća i povrća koje se izvozi u Rusku Federaciju. Primjenom novih uslova za izdavanje potrebnih certifikata, ukinuta zabrana izvoza jabuka u Rusku Federaciju. Na otklanjanju prepreka prilikom izvoza vina s oznakom geografskog porijekla i oznakom kvaliteta vina "vrhunsko" i "kvalitetno u Republiku Hrvatsku, kao članicu EU radilo se u kontinuitetu, a sve u cilju zaštite prava korištenja bosanskohercegovačkih proizvođača vina, i to izraza za koje je Republika Hrvatska zahtjeva da koristi kao svoje tradicionalne izraze a koji se takođe tradicionalno koriste i u Bosni i Hercegovini.

Vlasti u Prištini su prvo početkom godine donijele Odluku o uvođenju zaštitne mjere tj. carine na uvoz mlijeka i mliječnih prerađevina iz BiH tokom aprila što je kroz pregovore dvije strane riješeno u korist bh strane te su ukinute uvedene mjere. Međutim, samo nekoliko mjeseci nakon ukidanja prethodne zaštitne mjere, ponovo su uveli još radikalniju mjeru donošenjem Odluke o uvođenju 100% carine i to na uvoz svih roba, uključujući i poljoprivredno-prehrambene proizvode porijeklom iz BiH što najviše nepovoljno utiče na mljekarski sektor bh.

Evropska komisija je donijela odluku kojom je BiH stavila na A i B listu zemalja kojima je dozvoljen izvoz svih vrsta mlijeka i mliječnih proizvoda na područje Evropske unije. Odluka veoma važna za mljekarsku proizvodnju koja će zasigurno uticati povećanjem izvoza S obzirom da se radi o proizvodima velikog zdravstvenog rizika i da to nije lako postići, ovo je još jedan pokazatelj da preuzimanje EU standarda sigurnosti hrane u Bosni i Hercegovini stalno napreduje.

Misija Direktorata za zdravlje i hranu, analize i revizije Evropske komisije je prihvatila Akcioni plan izvoza mesa peradi na tržište Evropske unije, a preostalo je još da Evropska komisija završi procedure izmjene Uredbe komisije EZ br. 798/2008, i da Bosnu i Hercegovinu uvrsti na listu zemalja iz kojih je dozvoljen izvoz mesa i proizvoda od mesa peradi. Još jedna od pozitivnih dešavanja koja su obilježila ovaj period izvještavanja se odnosi i na uvrštavanje BiH na spisak zemalja kojima je nakon dugogodišnje zabrane, dozvoljen privremeni i trajni izvoz registrovanih konja u Evropsku uniju. Ovim je eliminisana prepreka za kretanje životinja u sportske svrhe, a time podstrek za razvoj ekonomije i turizma u Bosni i Hercegovini.

Ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH potpisao je Ministarsku deklaraciju o budućnosti ribarstva u Mediteranu, čime je Bosna i Hercegovina postala dio zajednice zemalja, snažno opredjeljenih za očuvanje i zaštitu ribljeg fonda. Ribarstvo, predstavlja važan korak u osiguranju održive budućnosti ribljeg fonda Mediterana i zaštiti ekoloških i ekonomskih resursa u regionu. Potpisivanjem i usvajanjem ove Deklaracije Bosna i Hercegovina je iskazala svoju spremnost i interes za zaštitu i održivo upravljanje akvakulturom i ribljim fondom. Potpisivanjem ove Deklaracije predstavlja još jedan doprinos u ispunjavanju međunarodnih obaveza EU koji će omogućiti i pristup fondovima EU za očuvanje i održivi razvoj ribljeg fonda.

U organizaciji Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, Bosne i Hercegovine je bila domaćin 18. Forum poljoprivredne politike zemalja Jugoistočne Evrope (Jahorina, 17. i 18.10.2018.). Tema ovogodišnjeg Foruma je određivanje pravca razvoja ruralnih sredina i EU perspektive za zemlje Jugoistočne Evrope. Forum poljoprivredne politike zemalja Jugoistočne Evrope još jednom je poslužio kao međunarodna platforma za dijalog svih zainteresovanih strana i donositelja odluka u institucijama nadležnim za poljoprivredu i razvoj ruralnih područja, posebno o postavkama politika i perspektivama od zajedničkog interesa u oblasti

poljoprivrede. Takođe, na Forumu je razgovarano i o reformi Zajedničke poljoprivredne politike Evropske unije, trendovima Evropske unije u trgovinskoj politici poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima i njihovom uticaju na zemlje Jugoistočne Evrope. Diskutovano je o diverzifikaciji kao faktoru za razvoj ekonomskih aktivnosti u ruralnim područjima. Posebno je naglašen izazov za poljoprivredu koji migracija stanovništva i depopulacija seoskih područja ostavlja za sobom.

Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH i Kancelarija za veterinarstvo BiH zvanično su, od Evropske komisije, zatražili upućivanje misije za odobrenje izvoza crvenog mesa (meso goveda, ovaca i koza) iz BiH u EU. Inspektori Direktorata za zdravlje i hranu Evropske komisije u prethodnom periodu izvršili su planirane kontrole i uvjerali se da su stvoreni najvažniji preduslovi da se, nakon dobijanja dozvole za izvoz u EU proizvoda ribarstva, mlijeka, meda, mesa peradi i proizvoda od mesa peradi, voća i povrća, odnosno krompira kao najosjetljivije vrste, Bosni i Hercegovini uskoro odobri i izvoz posljednje vrste mesa i proizvoda životinjskog porijekla. Evropska komisija je prethodno odobrila tzv. Plan praćenja rezidua za "crveno meso" za Bosnu i Hercegovinu, a nadležni organi su u proteklom periodu realizovali brojne aktivnosti na poboljšanju sistema službenih kontrola u segmentu zdravlja životinja i proizvodnje hrane životinjskog porijekla. Ovo je važan trenutak za poljoprivredu i ekonomiju uopšte, obzirom da upućivanje službenog poziva misiji Direktorata Evropske komisije, kao i u prethodnim slučajevima, znači da su završene sve odgovarajuće procedure i da je sistem značajno unapredovao.

Na marginama 7. Samita 16 premijera zemalja centralne i istočne Evrope sa premijerom NR Kine (16+1) u Sofiji, potpisan je Ugovor između Vlade NR Kine i Vijeća ministara BiH o saradnji u području zdravlja životinja i karantina, kojim je bh. proizvođačima otvoreno veliko kinesko tržište. Ovim je po prvi put omogućeno da BiH izvozi hranu životinjskog porijekla u Kinu. Sporazumom se takođe stvaraju preduslovi za uspostavu regionalnog centra za veterinarstvo koji će biti smješten u BiH, i koji će biti od velike pomoći u izvozu i uvozu poljoprivrednih proizvoda.

U 2018. godini je postignut ključni iskorak za korištenje pretpristupnih fondova Evropske unije za poljoprivrednike u Bosni i Hercegovini. Usvajanje Strateškog plana ruralnog otvorilo je put značajnom finansiranju Evropske unije u iznosu od 30 miliona eura u okviru IPA 2018. Od ovog iznosa, oko 20 miliona eura namijenjeno je za poljoprivredu, što po prvi put uključuje direktne grantove za poljoprivrednike, a 10 miliona eura za sigurnost hrane, veterinarska i fitosanitarna pitanja.

U nastavku je dat pregled bh. razmjene poljoprivrednim proizvodima.

Tabela 26. - Usporedni pregled BiH razmjene **poljoprivrednim proizvodima** po regionima Mil.KM

Region	2017				2018				INDEX	
	IZVOZ	Učešće	UVOZ	Učešće	IZVOZ	Učešće	UVOZ	Učešće	IZVOZ	UVOZ
EU	376,64	34,72%	1.636,82	52,02%	382,90	42,87%	1.680,81	54,63%	102	103
CEFTA	329,17	30,35%	976,36	31,03%	290,74	32,55%	919,83	29,90%	88	94
EFTA	13,85	1,28%	2,94	0,09%	16,15	1,81%	4,49	0,15%	117	153
Uost*	287,51	26,51%	64,68	2,06%	151,15	16,92%	79,38	2,58%	53	123
Ostatak svijeta	77,47	7,14%	465,47	14,79%	52,29	5,85%	392,18	12,75%	68	84
UKUPNO	1.084,64	100,00%	3.146,27	100,00%	893,24	100,00%	3.076,69	100,00%	82	98

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

* Zemlje ugovora o slobodnoj trgovini (Turska)

** Poljoprivredni proizvodi su razvrstani po WTO

U 2018. godini izvoz poljoprivrednih proizvoda iznosio je 893,24 miliona KM, dok je uvoz poljoprivrednih proizvoda bio 3,08 milijardi KM, te je zabilježen deficit u razmjeni poljoprivrednim proizvodima od 2,18 milijardi KM.

U posmatranom periodu u odnosu na isti period prethodne godine, izvoz poljoprivrednih proizvoda je smanjen za 18%, uvoz je smanjen za 2%, te je zabilježen rast deficita od 5,9%.

Pokrivenost uvoza izvozom BiH u razmjeni poljoprivrednim proizvodima iznosila je 29%.

Posmatrano po regijama, u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu, rast izvoza poljoprivrednih proizvoda zabilježen je u EU (2%) i u EFTA-u (17%), dok je u ostalim regionima zabilježen pad izvoza poljoprivrednih proizvoda.

Bosna i Hercegovina sa Turskom bilježi suficit u razmjeni poljoprivrednih proizvoda, međutim u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu zabilježen je pad suficita od 68%, jer je u istom periodu zabilježen pad izvoza (47%), te rast uvoza (23%).

Pored Turske, Bosna i Hercegovina bilježi suficit sa EFTA-om, te rast suficita od 7%. U istom periodu zabilježen je rast izvoza (17%) i rast uvoza (53%).

STATISTIČKI DODATAK

Prilog 1

Izvoz BiH po zemljama EU

Mil.KM

R. br.	ZEMLJA	2017		2018		Index 2018/2017
		Vrijednost	Učešće	Vrijednost	Učešće	
1	NJEMAČKA	1.595,70	20,28%	1.741,54	20,06%	109,14
2	HRVATSKA	1.284,20	16,32%	1.464,04	16,86%	114,00
3	ITALIJA	1.209,04	15,37%	1.352,79	15,58%	111,89
4	SLOVENIJA	973,40	12,37%	1.057,05	12,18%	108,59
5	AUSTRIJA	899,24	11,43%	1.020,99	11,76%	113,54
6	MAĐARSKA	255,86	3,25%	285,53	3,29%	111,59
7	NIZOZEMSKA	255,46	3,25%	263,27	3,03%	103,06
8	FRANCUSKA	198,29	2,52%	228,33	2,63%	115,15
9	ČEŠKA	161,58	2,05%	201,16	2,32%	124,50
10	RUMUNIJA	168,43	2,14%	184,86	2,13%	109,75
11	SLOVAČKA	146,75	1,87%	171,71	1,98%	117,01
12	POLJSKA	134,68	1,71%	163,30	1,88%	121,25
13	ŠVEDSKA	96,56	1,23%	99,39	1,14%	102,93
14	ŠPANIJA	132,80	1,69%	94,01	1,08%	70,79
15	UK	83,93	1,07%	92,78	1,07%	110,55
16	LUKSEMBURG	73,08	0,93%	70,69	0,81%	96,72
17	BELGIJA	54,14	0,69%	60,09	0,69%	111,00
18	BUGARSKA	77,71	0,99%	50,95	0,59%	65,56
19	DANSKA	18,93	0,24%	25,06	0,29%	132,41
20	LITVANIJA	16,23	0,21%	21,46	0,25%	132,23
21	GRČKA	19,80	0,25%	14,96	0,17%	75,56
22	PORTUGAL	3,03	0,04%	4,41	0,05%	145,35
23	LATVIJA	3,03	0,04%	3,95	0,05%	130,32
24	MALTA	0,28	0,00%	2,49	0,03%	879,55
25	FINSKA	2,15	0,03%	2,48	0,03%	115,52
26	CIPAR	1,02	0,01%	2,47	0,03%	240,57
27	ESTONIJA	2,24	0,03%	1,35	0,02%	60,10
28	IRSKA	0,30	0,00%	0,73	0,01%	240,31
Ukupno EU		7.867,87	100,00%	8.681,83	100,00%	110,35

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Uvoz BiH po zemljama EU

Mil.KM

R. br.	ZEMLJA	2017		2018		Index 2018/2017
		Vrijednost	Učešće	Vrijednost	Učešće	
1	NJEMAČKA	2.103,76	18,99%	2.297,54	19,70%	109,21
2	ITALIJA	2.062,13	18,62%	2.170,89	18,62%	105,27
3	HRVATSKA	1.828,43	16,51%	1.915,82	16,43%	104,78
4	SLOVENIJA	912,70	8,24%	917,00	7,86%	100,47
5	AUSTRIJA	618,74	5,59%	672,99	5,77%	108,77
6	POLJSKA	549,16	4,96%	554,78	4,76%	101,02
7	MAĐARSKA	451,83	4,08%	496,51	4,26%	109,89
8	FRANCUSKA	385,76	3,48%	399,90	3,43%	103,67
9	ČEŠKA	331,15	2,99%	337,63	2,90%	101,96
10	NIZOZEMSKA	260,43	2,35%	264,68	2,27%	101,63
11	GRČKA	208,46	1,88%	249,23	2,14%	119,56
12	ŠPANIJA	185,12	1,67%	245,15	2,10%	132,43
13	RUMUNIJA	188,02	1,70%	207,94	1,78%	110,60
14	BELGIJA	143,14	1,29%	162,47	1,39%	113,50
15	UK	158,89	1,43%	160,91	1,38%	101,27
16	SLOVAČKA	146,07	1,32%	147,91	1,27%	101,26
17	BUGARSKA	135,46	1,22%	115,71	0,99%	85,41
18	ŠVEDSKA	97,07	0,88%	104,11	0,89%	107,26
19	IRSKA	49,97	0,45%	55,63	0,48%	111,32
20	DANSKA	141,66	1,28%	45,79	0,39%	32,33
21	MALTA	28,79	0,26%	45,69	0,39%	158,71
22	PORTUGAL	38,37	0,35%	37,60	0,32%	98,00
23	FINSKA	20,51	0,19%	24,67	0,21%	120,29
24	LITVANIJA	9,06	0,08%	13,00	0,11%	143,38
25	LUKSEMBURG	7,27	0,07%	6,09	0,05%	83,75
26	LATVIJA	5,99	0,05%	5,72	0,05%	95,54
27	ESTONIJA	4,59	0,04%	3,02	0,03%	65,76
28	CIPAR	3,44	0,03%	2,50	0,02%	72,67
Ukupno EU		11.075,97	100,00%	11.660,85	100,00%	105,28

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Prilog 3

Trgovinski bilans BiH po zemljama EU

Mil.KM

R. br.	ZEMLJA	2017		2018		Index 2018/2017
		Vrijednost	Učešće	Vrijednost	Učešće	
1	ITALIJA	-853,09	26,59%	-818,09	27,46%	95,90
2	NJEMAČKA	-508,05	15,84%	-556,00	18,66%	109,44
3	HRVATSKA	-544,23	16,96%	-451,78	15,17%	83,01
4	POLJSKA	-414,48	12,92%	-391,48	13,14%	94,45
5	GRČKA	-188,66	5,88%	-234,27	7,86%	124,17
6	MAĐARSKA	-195,97	6,11%	-210,98	7,08%	107,66
7	FRANCUSKA	-187,47	5,84%	-171,58	5,76%	91,52
8	ŠPANIJA	-52,32	1,63%	-151,14	5,07%	288,90
9	ČEŠKA	-169,57	5,29%	-136,47	4,58%	80,48
10	BELGIJA	-89,00	2,77%	-102,38	3,44%	115,03
11	UK	-74,96	2,34%	-68,12	2,29%	90,88
12	BUGARSKA	-57,76	1,80%	-64,76	2,17%	112,12
13	IRSKA	-49,66	1,55%	-54,89	1,84%	110,53
14	MALTA	-28,50	0,89%	-43,20	1,45%	151,56
15	PORTUGAL	-35,34	1,10%	-33,20	1,11%	93,94
16	RUMUNIJA	-19,58	0,61%	-23,09	0,77%	117,89
17	FINSKA	-18,36	0,57%	-22,19	0,74%	120,85
18	DANSKA	-122,73	3,83%	-20,73	0,70%	16,89
19	ŠVEDSKA	-0,50	0,02%	-4,72	0,16%	936,24
20	LATVIJA	-2,95	0,09%	-1,77	0,06%	59,80
21	ESTONIJA	-2,35	0,07%	-1,67	0,06%	71,15
22	NIZOZEMSKA	-4,97	0,16%	-1,41	0,05%	28,42
23	CIPAR	-2,42	0,08%	-0,04	0,00%	1,51
24	LITVANIJA	7,17	-0,22%	8,46	-0,28%	118,11
25	SLOVAČKA	0,68	-0,02%	23,80	-0,80%	3493,64
26	LUKSEMBURG	65,82	-2,05%	64,60	-2,17%	98,15
27	SLOVENIJA	60,69	-1,89%	140,06	-4,70%	230,76
28	AUSTRIJA	280,49	-8,74%	348,00	-11,68%	124,07
Ukupno EU		-3.208,10	100,00%	-2.979,03	100,00%	92,86

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Polazeći od naprijed navedenog, predlaže se Vijeću Ministara Bosne i Hercegovine, da nakon razmatranja Analize vanjskotrgovinske razmjene Bosne i Hercegovine za 2018. godinu, donese sljedeći:

ZAKLJUČAK

1. Usvaja se Analiza vanjskotrgovinske razmjene Bosne i Hercegovine za 2018. godinu.